

ການປະເມີນຜົນກະ
ທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ
ໃນແງ່ຍຸດທະສາດ
ກ່ຽວກັບການສ້າງເຂື່ອນ
ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງ

ບົດສະຫຼຸບ ບົດລາຍງານສະບັບສຸດທ້າຍ

ຕາງໜ້າໃຫ້ ຄະນະກຳມະທິການ
ແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ

ໂດຍ: ສູນຄຸ້ມຄອງສະພາບແວດລ້ອມສາກົນ (ICEM)

ເດືອນຕຸລາ 2010

ແຈ້ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ

ເອກະສານສະບັບນີ້ ເຮັດຂຶ້ນມາ ຕາງໜ້າໃຫ້ກອງເລຂາຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ (MRCS), ຂຽນໂດຍ ສູນຄຸ້ມຄອງສະພາບແວດລ້ອມສາກົນ(ICEM), ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນການຫ້າງຫາກະກຽມການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນແງ່ຍຸດທະສາດ (SEA) ສຳລັບການສະເໜີສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ.

SEA ແມ່ນໄດ້ດຳເນີນການ ໂດຍການຮ່ວມມືຂອງກອງເລຂາ MRC, ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດຂອງ 4 ປະເທດ, ພ້ອມທັງ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ຂະແໜງການເອກະຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ. ເອກະສານສະບັບນີ້ ແມ່ນຂຽນໂດຍ ທີມງານທີ່ປຶກສາ SEA ໃນການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອແກ່ກອງເລຂາ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງວຽກງານເກັບກຳຂໍ້ມູນ. ຫັດສະນະ, ຂໍ້ສະຫຼຸບ ແລະ ຄຳແນະນຳຕ່າງໆ ໃນເອກະສານນີ້ ຈະບໍ່ຖືວ່າເປັນຫັດສະນະຂອງອົງການ MRC. ເພາະວ່າ ທຸກຫັດສະນະ, ຂໍ້ສະຫຼຸບ ແລະ ຄຳແນະນຳຕ່າງໆ ທີ່ເປັນຂອງ MRC ແມ່ນຈະຂຽນໄວ້ໃນ ບັນດາບົດລາຍງານຂອງ MRC ເທົ່ານັ້ນ.

ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບ ແຜນງານລິເລີ່ມເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າແບບຍືນຍົງ (ISH) ຂອງ MRC ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ SEA ຂອງບັນດາເຂື່ອນທີ່ໄດ້ສະເໜີຈະສ້າງຂຶ້ນ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງນັ້ນ ແມ່ນສາມາດເບິ່ງໄດ້ໃນເວບໄຊຂອງ MRC ທີ່: <http://www.mrcmekong.org/ish/ish.htm> ແລະ <http://www.mrcmekong.org/ish/SEA.htm>

ສະຖານະພາບຂອງ MRC ດັ່ງລຸ່ມນີ້ ກ່ຽວກັບ ບັນດາເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກເວບໄຊຂອງ MRC ໃນປີ 2009.

ບົດບາດຂອງ MRC ກ່ຽວກັບ ບັນດາເຂື່ອນໄຟຟ້າ ທີ່ໄດ້ສະເໜີຈະສ້າງຂຶ້ນຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ

ແຜນການສ້າງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ 12 ແຫ່ງ ໃນລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນກຳລັງມີການສຶກສາໂດຍ ນັກພັດທະນາຈາກພາກເອກະຊົນ. ຂໍ້ຕົກລົງແມ່ນ້ຳຂອງປີ 1995 ຮຽກຮ້ອງວ່າ ໃຫ້ບັນດາໂຄງການເຫລົ່ານັ້ນ ປຶກສາຫາລື ແບບເປີດກວ້າງຮ່ວມກັບ 4 ປະເທດ ກ່ອນຈະມີການຕັດສິນບັນຫາໃດໜຶ່ງ. ການປຶກສານີ້, ໂດຍໄດ້ຮັບການອຳນວຍຄວາມສະດວກຈາກ MRC, ຈະພິຈາລະນາທຸກບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຜົນກະທົບ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຫລາຍຂະແໜງການ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ. ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້, ໂຄງການໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ສະເໜີຈະສ້າງຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການແຈ້ງການ ແລະ ຂັ້ນຕອນປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ ຂໍ້ຕົກລົງແມ່ນ້ຳຂອງ. MRC ໄດ້ດຳເນີນການສຶກສາແບບເປີດກວ້າງ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບ ການປະມົງ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ, ແລະ ຂໍ້ມູນຈາກການສຶກສານີ້ ແມ່ນ ໄດ້ເຜີຍແຜ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ຕົວຢ່າງ ບົດລາຍງານຂອງກອງປະຊຸມກຸ່ມຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານເຂື່ອນ ແລະ ການປະມົງ. MRC ກຳລັງດຳເນີນການປະເມີນ ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນແງ່ຍຸດທະສາດ (SEA) ສຳລັບບັນດາເຂື່ອນ ທີ່ໄດ້ສະເໜີຈະສ້າງຂຶ້ນ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ກ່ຽວກັບ ໂອກາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຂອງການພັດທະນານັ້ນ. MRC ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ບັນດາໂຄງການທີ່ວາງແຜນໄວ້ນີ້ ຮ່ວມກັບ ບັນດາລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ແລະ ທຸກໆຄຳແນະນຳທີ່ໄດ້ຈາກການປຶກສາຫາລືນັ້ນ ແມ່ນພວມໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ.

ຂຽນໂດຍ: ສູນຄຸ້ມຄອງສະພາບແວດລ້ອມສາກົນ ຈາກ ປະເທດ ອົດສະຕຣາລີ (ICEM Australia)

ຕາງໜ້າໃຫ້: ຄະນະກຳມະທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ

ສະຫງວນລິຂະສິດ: © ຄະນະກຳມະທິການແມ່ນ້ຳຂອງ, ປີ 2010

ບ່ອນອ້າງອີງ: ICEM, 2010, ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃນແງ່ຍຸດທະສາດ(SEA) ສຳລັບ ບັນດາ ເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ: ສະຫຼຸບບົດລາຍງານສະບັບສຸດທ້າຍ ສຳລັບ ຄະນະ ກຳມະທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ, ທີ່ ນະຄອນຫຼວງ ຮ່າ ໂນ້ຍ, ປະເທດ ສສ ຫວຽດນາມ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ: www.icem.com.au | <http://www.mrcmekong.org/ish/SEA.htm>

ICEM ປະເທດ ອົດສະຕຣາລີ
ສູນຄຸ້ມຄອງສະພາບແວດລ້ອມລະດັບສາກົນ
ເລກທີ14A, ຖະໜົນ Wallis Avenue,
ເມືອງ Glen Iris, ລັດ Victoria 3146,
ປະເທດ ອົດສະຕຣາລີ

ຮູບໜ້າປົກ: ຄະນະກຳມະທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ, ປີ 2010; ໂດຍ Zeb Hogan, 2009;

Peter-John Meynell, 2010, Peter Ward, 2003

ຂໍ້ ມູນກ່ຽວກັບ SEA ຂອງບັນດາເຂື່ອນພະລັງງານ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງ

ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ (MRC) ແມ່ນອົງການລະຫວ່າງລັດຖະບານ ທີ່ມີໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງອ່າງນໍ້າຂອງ ແລະໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບສ້າງຂອບວຽກລະດັບສະຖາບັນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມ ສັນຍາແມ່ນໍ້າຂອງປີ 1995 ວ່າດ້ວຍການຮ່ວມມືໃນຂົງເຂດພາກພື້ນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ. ບັນດາລັດຖະບານຂອງປະເທດ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ໄດ້ລົງນາມໃນສັນຍາວ່າດ້ວຍ ການຮ່ວມມືພັດທະນາອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມແບບຍືນຍົງ. 4 ປະເທດໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີ ໃນການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນນໍ້າຂອງທີ່ໃຊ້ຮ່ວມກັນ ໂດຍການຮ່ວມມືກັນ ໃນຮູບແບບ ການຊ່ວຍເຫຼືອແບບສ້າງສັນ ແລະ ຕ່າງຝ່າຍຕ່າງມີຜົນປະໂຫຍດເພື່ອການພັດທະນາ, ນຳໃຊ້, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ນໍ້າໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ, ຊຶ່ງເປັນບັດໃຈນຶ່ງທີ່ປະກອບສ່ວນໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດດ້ານການພັດທະນາຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ, ກໍແມ່ນບຸລິມະສິດໜຶ່ງ. 2 ປະເທດ ທີ່ຢູ່ສ່ວນເທິງຂອງອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ, ນັ້ນຄື ສາທາລະນະລັດ ປະຊາຊົນຈີນ ແລະ ສະຫະພາບມຽນມ້າ, ແມ່ນເປັນຄູ່ຮ່ວມເຈລະຈາ ຂອງ MRC.

ຢູ່ໃນພາກພື້ນ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວ ຍ່າງວອງໄວ, MRC ຖືວ່າ ການພັດທະນາເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນເປັນປະເດັນຍຸດທະສາດອັນໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ທີ່ເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມປະເຊີນ. ຈາກບັນດາຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ມາຈາກ ທຸກແຜນງານຂອງ MRC, MRC ຈຶ່ງໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້ ມີການດຳເນີນ ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃນແງ່ຍຸດທະສາດ ເພື່ອຊ່ວຍບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ໃນການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ເພື່ອການຕັດສິນບັນຫາ ທີ່ຕົກຮຸນ ສຳລັບ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງນີ້.

ມີການສະເໜີ ໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ 12 ແຫ່ງ ຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງຢູ່ປະເທດລາວ, ແຕ່ປະເທດລາວ-ປະເທດໄທ, ແລະ ຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການໃດໜຶ່ງ ຫຼື ທຸກໂຄງການ ທີ່ສະເໜີຈະກໍ່ສ້າງຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງ ໃນເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ (LMB) ອາດມີຜົນກະທົບທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ອັນໜັກໜ່ວງ ແລະ ກວ້າງຂວາງ ໃນບັນດາປະເທດລຽບຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງທັງ 4 ປະເທດ.

SEA ນີ້ຈະກຳນົດຊອກຫາ ກາລະໂອກາດ ທີ່ເປັນທ່າແຮງແລະຄວາມສ່ຽງ, ພ້ອມທັງຜົນປະໂຫຍດຂອງ ບັນດາໂຄງການທີ່ໄດ້ສະເໜີຂຶ້ນມາເຫລົ່ານີ້ ຕໍ່ກັບການພັດທະນາ ໃນພາກພື້ນ, ໂດຍການປະເມີນ ທາງເລືອກອື່ນໆສຳລັບ ຍຸດທະສາດການພັດທະນາເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງ. ເວົ້າສະເພາະແລ້ວ, SEA ຈະສຸມໃສ່ການແຈກຢາຍລາຍຮັບ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ຄວາມສະເໝີພາບໃນທົ່ວສັງຄົມ ແລະ ການປົກປ້ອງສະພາບແວດລ້ອມ. ເພື່ອປະຕິບັດໄດ້ເຊັ່ນນັ້ນ, SEA ຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ຂະບວນການວາງແຜນພັດທະນາອ່າງນໍ້າ (BDP) ໂດຍການປະກອບເພີ່ມເຕີມ ການປະເມີນ ສະພາບການປະຕິບັດແຜນການພັດທະນາທົ່ວທັງອ່າງນໍ້າ ຂອງ BDP ຂອງ MRC ກັບການວິເຄາະ ແບບເລິກເຊິ່ງ ບັນຫາພະລັງງານທີ່ຕິດພັນກັບ ກາລະໂອກາດ ຂອງການພັດທະນາທີ່ມີຫລາຍຂະແໜງ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຂອງການພັດທະນາ ບັນດາໂຄງການທີ່ໄດ້ສະເໜີຈະສ້າງຂຶ້ນຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ

SEA ໄດ້ດຳເນີນໜ້າທີ່ການປະສານງານຂອງ ແຜນງານລິເລີ້ມພະລັງງານໄຟຟ້າແບບຍືນຍົງ (ISH) ຂອງ MRC ທີ່ພົວພັນກັບ ທຸກແຜນງານຂອງ MRC. SEA ໄດ້ບັບປຸງບັນດາຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຂອບການປະເມີນຜົນ ສຳລັບການທົບທວນໂຄງການ (EIA) ຈາກລັດຖະບານ ທີ່ຈະດຳເນີນໃນຕໍ່ໜ້າ ຊຶ່ງແມ່ນບັນດານັກພັດທະນາ ທີ່ເປັນຜູ້ກະກຽມ EIA ນີ້. ມັນຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ວິທີການທີ່ MRC ສາມາດໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ທີ່ຕົກຮຸນ ໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ໃນເວລາທີ່ມີ ເລີ້ມປະຕິບັດການປົກສາຫາລືລ່ວງໜ້າ ກ່ຽວກັບການສ້າງໂຄງການເຂື່ອນຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງແຕ່ລະແຫ່ງ

ໂດຍປະຕິບັດຕາມ ສັນຍາແມ່ນ້ຳຂອງປີ 1995 (ເຊັ່ນວ່າ ຂັ້ນຕອນຂອງການແຈ້ງຂ່າວ, ການປຶກສາຫາລື ແລະ ການຕົກລົງລ່ວງໜ້າ ຫຼື PNPCA). ຂໍ້ລະບຽບທີ່ໄດ້ຈາກ SEA ຍັງເປັນການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ເຖິງບາດກ້າວຕ່າງໆ ທີ່ບັນດາແຜນງານຕ່າງໆ ຂອງ MRC ອາດຕ້ອງພິຈາລະນາ ໃນຮອບວຽນຂອງການວາງແຜນຍຸດທະສາດຂອງ MRC ໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປ (2011-2015) ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂ ບັນຫາຊ່ວງໜ້າດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຂົງເຂດທີ່ຍັງບໍ່ມີຄວາມແນ່ນອນ ພ້ອມທັງ ຄວາມສ່ຽງ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາຕ່າງໆຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ໄດ້ສະເໜີຂຶ້ນມານັ້ນ.

SEA ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໃນເດືອນພຶດສະພາ ປີ 2009 ແລະ ໄດ້ສຳເລັດລົງ 16 ເດືອນຕໍ່ມາ ແລະ ໄດ້ສົ່ງບົດລາຍງານສະບັບສຸດທ້າຍ ແລະ ຄຳແນະນຳຕ່າງໆ ໃນເດືອນກັນຍາ ປີ 2010. ເອກະສານນີ້ ແມ່ນເອກະສານສະບັບສຸດທ້າຍ ທີ່ສ້າງລວມເອກະສານຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຈາກ ແຜນງານປຶກສາຫາລືເລັ່ງລັດ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ແລະ ການວິເຄາະລະອຽດຈາກຊ່ຽວຊານ ກ່ຽວກັບ ບັນດາປະເດັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການພັດທະນາ ພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ. ເອກະສານ SEA ໄດ້ເລີ່ມເຜີຍແຜ່ຫຼາຍຢ່າງກວ້າງຂວາງ ໃຫ້ສາທາລະນະ ເພື່ອໃຫ້ມີການທົບທວນ ແລະ ການຕຳນິຕິຊົມຈາກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ SEA ມີຄວາມໝາຍຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຂຶ້ນ. ບັນຊີເອກະສານທັງໝົດ ແມ່ນມີຢູ່ໃນໜ້າເອກະສານຂອງ SEA ໃນເວບໄຊຂອງ MRC.

ທີມງານ SEA ປະກອບດ້ວຍ:

ICEM

ດຣ. Jeremy Carew-Reid	ຫົວໜ້າທີມງານ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານການປ່ຽນແປງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ
ທ່ານ Peter-John Meynell	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານ EIA ແລະ ລະບົບທຳມະຊາດ
ດຣ. Eric Baran	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານການປະເມີນ (ສູນ WorldFish)
ດຣ. Elizabeth Mann	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານລະບົບສັງຄົມ
ສ.ຈ Peter Ward	ວິສະວິກອນດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້ານຳຕົກ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານອາວຸດໂສດ້ານອຸທິກກະສາດ
ທ່ານ John Sawdon	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານສັງຄົມ-ເສດຖະກິດ
ດຣ. Benoit LaPlante	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານສະພາບແວດລ້ອມເສດຖະກິດ
ດຣ. Carlos Yermoli	ວິສະວະກອນຂະແໜງພະລັງງານ
ທ່ານ Cong An Tranh	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານ GIS
ທ່ານ Tarek Ketelsen	ຜູ້ປະສານງານໂຄງການ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານອຸທິກກະສາດ
ດຣ. Apichart Annukulumphai	ຫົວໜ້າທີມງານຝ່າຍປະເທດໄທ ແລະ ວິສະວະກອນດ້ານແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ
ດຣ. Suppakorn Chinnarvo	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານສັງຄົມ-ເສດຖະກິດ ຝ່າຍປະເທດໄທ (SEA START)
ດຣ. Kanokwan Manoram	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານການດຳລົງຊີວິດ ຝ່າຍປະເທດໄທ (MSSRC)
ທ່ານນາງ Piyathip Eawpanich	ຜູ້ປະສານງານ ຝ່າຍປະເທດໄທ
ດຣ. Nguyen Huu Thien	ຫົວໜ້າທີມງານ ຝ່າຍປະເທດ ຫວຽດນາມ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານລະບົບເນື້ອທີ່ນໍ້າຖ້ວມຂັງ
ດຣ. Nguyen Xuan Nguyen	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານລະບົບເສດຖະກິດ ຝ່າຍປະເທດຫວຽດນາມ
ດຣ. Nguyen Van San	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານລະບົບໃນໜ້າດິນ ຝ່າຍປະເທດຫວຽດນາມ
ທ່ານນາງ Nguyen Thi Nga	ຜູ້ປະສານງານ ຝ່າຍປະເທດ ຫວຽດນາມ
ທ່ານ Meng Monyrak	ຫົວໜ້າທີມງານ ຝ່າຍປະເທດ ກຳປູເຈຍ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານລະບົບການດຳລົງຊີວິດໃນນໍ້າ
ທ່ານ Try Thuon	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານການດຳລົງຊີວິດ ຝ່າຍປະເທດກຳປູເຈຍ
ທ່ານ ພິກນະຄອນ ຣັດຕະນະ	ຫົວໜ້າທີມງານ ຝ່າຍ ລາວ ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ
ທ່ານ ແຊ ແສງປະຕິ	ຜູ້ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບ ການດຳລົງຊີວິດ ຝ່າຍ ລາວ
ທ່ານ ບຸນເຮືອງ ພັນທະສິດ	ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານລະບົບທຳມະຊາດ ຝ່າຍ ລາວ

ທີມງານ SEA ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ຕໍ່ກັບການສະໜັບສະໜູນອັນສຳຄັນ ທີ່ຕົນໄດ້ຮັບຈາກຫຼາຍກວ່າ 100 ອົງກອນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ອົງການທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ໃນເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ. ຄວາມພະຍາມຂອງພວກທ່ານ ໃນການ

ສະໜອງຂໍ້ມູນ, ໃນການປັບປຸງຂອບເຂດໜ້າວຽກຂອງ SEA ແລະ ໃນການທົບທວນຄວາມຄືບໜ້າ ແມ່ນປັດໄຈສໍາຄັນ ທີ່ຮັບປະກັນຜົນສໍາເລັດ ຂອງຂະບວນການປະເມີນທີ່ໄດ້ດໍາເນີນ ເປັນເວລາ 16 ເດືອນ.

ເວົ້າສະເພາະແລ້ວ, ທີມງານ SEA ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ຕໍ່ກັບການສະໜັບສະໜູນຂອງ ບັນດາຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດ ທັງ 4 ປະເທດ ຄື: ປະເທດ ກຳປູເຈຍ, ລາວ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ທີ່ໄດ້ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃນ ການປຶກສາຫາລື, ແລະ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ນໍາບັນດາແຜນງານວິຊາການຕ່າງໆ ຂອງກອງເລຂາຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ທີ່ໄດ້ສະໜອງ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຂໍ້ມູນອັນຫຼາກຫຼາຍ ທີ່ມີໃນກອງເລຂາ ໃຫ້ແກ່ທີມງານ SEA.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈເປັນພິເສດ ມາຍັງ ແຜນງານລິເລີ້ມພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກແບບຍືນຍົງ (ISH) ຂອງອົງການ MRC ສໍາລັບ ພາລາບົດບາດອັນສໍາຄັນ ໃນການປະສານງານ ວຽກງານ SEA ພາຍໃນ MRCS ແລະ ລະບົບຕ່າງໆຂອງ MRC, ແລະ ຂັ້ນຕອນການຕ່າງໆເພື່ອເຂົ້າເຖິງ ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບ MRC.

ບົດສະຫຼຸບ

ແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນໜຶ່ງໃນຈຳນວນແມ່ນ້ຳທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນໂລກ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີເຂື່ອນກັ່ນຫຼາຍ ເມື່ອທຽບໃສ່ລວງຍາວຂອງມັນ, ແລະ ເປັນແມ່ນ້ຳສາຍດຽວ ທີ່ຍັງໄຫຼປ່ອງລົງໃສ່ທະເລຢ່າງອິດສະລະ ໂດຍໄຫຼຜ່ານ 5 ປະເທດ ໃນຈຳນວນ 6 ປະເທດ ຄື: ປະເທດມຽນມ້າ, ລາວ, ໄທ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ. ລຳແມ່ນ້ຳຂອງໃນປະເທດຈີນ ແມ່ນຖືກກັ່ນໂດຍ 4 ໂຄງການທຳອິດທີ່ກຳນົດການໄຫຼຂອງນ້ຳ ທີ່ມີເຂື່ອນໄຟຟ້າເຖິງ 8 ແຫ່ງ.¹ ນັບແຕ່ປີ 2006, ຄວາມສົນໃຈໃນພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ (LMB) ພ້ອມທັງການລົງທຶນຈາກຂະແໜງເອກະຊົນ ໃນພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານພະລັງງານ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ສາຂາແມ່ນ້ຳຂອງສ່ວນຫຼາຍ ມີເຂື່ອນສ້າງແລ້ວຫລາຍແຫ່ງ ຫຼື ມີແຜນຈະສ້າງເຂື່ອນ ຊຶ່ງຄາດວ່າ ຈະມີປະມານ 71 ໂຄງການ ຈະສາມາດດຳເນີນການໄດ້ ພາຍໃນປີ 2030. ໃນຊ່ວງຊຸມປີຜ່ານມາ, ບັນດານັກລົງທຶນ ແລະ ນັກພັດທະນາ ເຊິ່ງສ່ວນຫຼາຍມາຈາກ ປະເທດຈີນ, ປະເທດມາເລເຊຍ, ປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ ໄດ້ສົ່ງບົດສະເໜີຂອງຕົນ ສຳລັບ ໂຄງການສ້າງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າ 12 ແຫ່ງ ຕາມລຳນ້ຳຂອງໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ໂດຍອີງຕາມແນວຄວາມຄິດຈາກ ທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ (ຮູບສະແດງ S1).² ຂໍ້ສະເໜີເຫລົ່ານີ້ ແມ່ນການພັດທະນາທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ ແລະ ມີຄວາມໝາຍຫລາຍ ເທົ່າທີ່ເຄີຍມີມາໃນ ບັນດາປະເທດອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ.

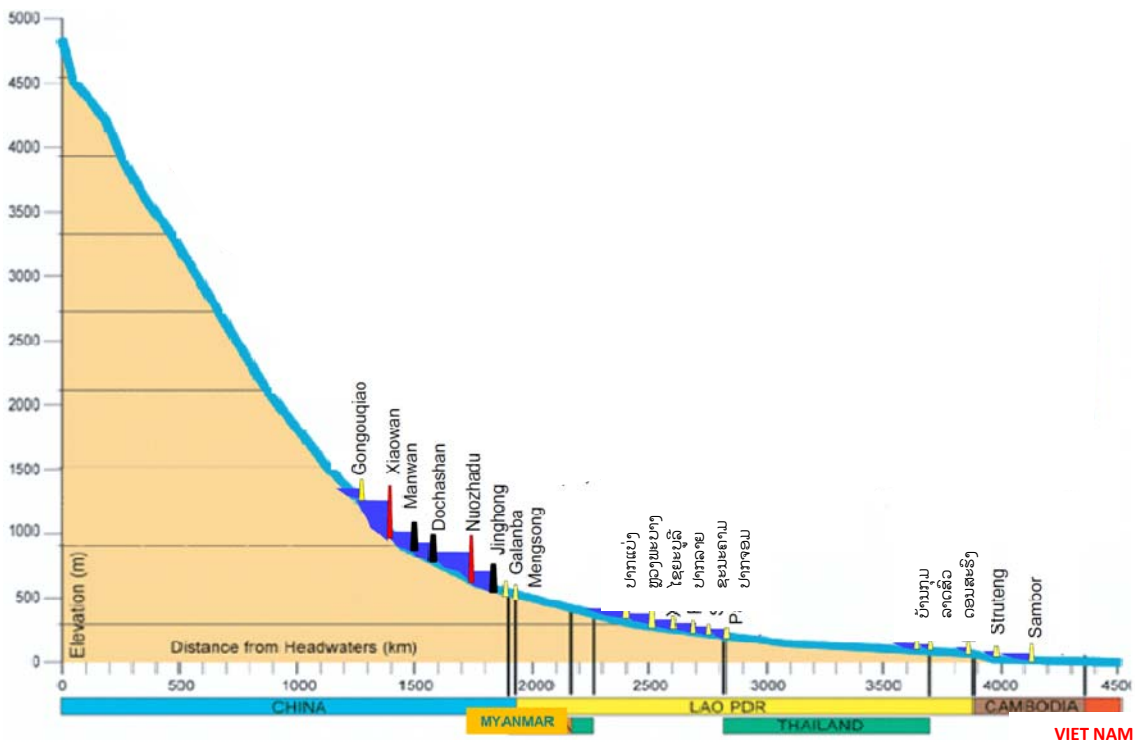
10 ໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ໄດ້ສະເໜີມານັ້ນ ຈະມີການສ້າງເຂື່ອນຂ້າມລຳນ້ຳຂອງ – ມີ 8 ເຂື່ອນໃນ ສປປ ລາວ, 2 ເຂື່ອນຕາມຊາຍແດນ ລາວ-ໄທ ແລະ 2 ເຂື່ອນໃນປະເທດກຳປູເຈຍ. ອີກ 2 ໂຄງການທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບຄອນພະເພັງໃນ ສປປ ລາວ ຈະມີການກັ່ນນ້ຳເປັນບາງສ່ວນ (ດອນສະຮອງ) ຫຼື ຫັ່ນແລວນ້ຳ (ທ່າໂຂ). ໃນແຂວງຢຸນນານ ປະເທດຈີນ, 8 ເຂື່ອນທີ່ຂ້າມແມ່ນ້ຳ ລ້ານຊ້າງ ແມ່ນມີແລ້ວ, ກຳລັງກໍ່ສ້າງຢູ່ ຫຼື ຢູ່ໃນຂັ້ນວາງແຜນ. ນີ້ແມ່ນການຕົກລົງຂອງປະເທດຈີນ ໃນການ ພັດທະນາແມ່ນ້ຳຂອງໃນແຂວງຢຸນນານ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງ ຂອງການໄຫຼຂອງນ້ຳໃນລະດູການ ຊຶ່ງເປັນການສ້າງຄວາມສະດວກຕົມ ເພື່ອໃນເມື່ອກ່ອນ ຈີນ ຍັງເລເລັງວ່າຈະປະຕິບັດໃນລັກສິນນີ້ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຫລື ບໍ່ ແລະ ມັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ມີຜົນປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດຫຼາຍຂຶ້ນ.³ ປັດໄຈສາກົນອື່ນໆ, ເຊັ່ນວ່າການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍແກັດເຮືອນແກ້ວ ເມື່ອທຽບກັບທາງເລືອກຜະລິດໄຟຟ້າຈາກເຂື່ອນໄຟແຮ່ທາດ, ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ການນຳເຂົ້າພະລັງງານ ແລະ ເພີ່ມຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນການສະໜອງພະລັງງານ ເຮັດໃຫ້ເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າ ກາຍເປັນແຫຼ່ງພະລັງງານທົດແທນ ທີ່ດຶງດູດຄວາມສົນໃຈ ຂອງບັນດາປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

¹ ຂ່າວຫຼ້າສຸດ, ໂຄງການ Mengsong, ຊຶ່ງເປັນໂຄງການທີ່ຢູ່ລຸ່ມນ້ຳສຸດ ໃນລຳນ້ຳໃນປະເທດຈີນ, ໄດ້ເລື່ອນການກໍ່ສ້າງ ໂດຍບໍ່ມີກຳນົດແນ່ນອນ.

² 11 ໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ໃນຈຳນວນ 12 ໂຄງການ ແມ່ນອີງຕາມການອອກແບບຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ທີ່ພັດທະນາໂດຍ ກອງເລຂາແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນປີ 1994 ແລະ ສ້າງຕາມແນວຄວາມຄິດຜ່ານມາ ສຳລັບ ການສ້າງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ເລີ້ມໃນຊຸມປີ 1960.

³ ອ່າງເກັບນ້ຳໃນປະເທດຈີນ ສາມາດເກັບກັກນ້ຳໄວ້ໃນລະດູຝົນ ແລະ ປ່ອຍນ້ຳໃນລະດູແລ້ງ ຊຶ່ງມັນເຮັດໃຫ້ການໄຫຼໃນແຕ່ລະປີ ມີລັກສະນະສະໝໍ່າສະເໝີ ສຳລັບ ຜູ້ຜະລິດໄຟຟ້າໃນເຂດລຸ່ມແມ່ນ້ຳ ແລະ ຍັງເພີ່ມການຜະລິດກະແສໄຟຟ້າ.

ຮູບສະແດງ S1: ໂຄງການສ້າງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າລຳດັກ ທີ່ໄດ້ສະເໜີຈະສ້າງຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມ ແລະ ໃນແຂວງຢູນນານ, ປະເທດຈີນ.

ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ລັດຖະບານ ກຳປູເຈຍ ໄດ້ທົບທວນບົດສະເໜີທີ່ຈະສ້າງເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ ແຕ່ລະ ໂຄງການ. ສປປ ລາວ ໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້ເລີ່ມການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາ ຊ່ອງທາງທີ່ດີທີ່ສຸດ ກ່ຽວກັບ ການຕາດັ່ງຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການໄຫຼຂອງເຂື່ອນ 6 ແຫ່ງ ຢູ່ເໜືອນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ນອກຈາກການພິຈາລະນາຂອງໂຄງການ ໃນຂະບວນການວາງແຜນອ່າງແມ່ນ້ຳພາກພື້ນ ຂອງ MRC ແລ້ວ, ບັນດາໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ ຍັງໄດ້ກ້າວໄປເຖິງ ແຜນ ພັດທະນາຮອບດ້ານ ສຳລັບ ແມ່ນ້ຳຂອງ – ບໍ່ວ່າພາຍໃນແຕ່ລະປະເທດ ຫຼື ໃນລະດັບພາກພື້ນ.⁴ ໃນເມື່ອຂາດຂອບການຊີ້ ນຳ, ບັນດາບໍລິສັດຜະລິດໄຟຟ້າເອກະຊົນ ແລະ ບັນດາທ້ອງຖານຕາງໜ້າດ້ານສະພາບແວດລ້ອມລະດັບຊາດ ຈຶ່ງໄດ້ນຳໃຊ້ ຂັ້ນຕອນ ແລະ ມາດຕະຖານທົບທວນໂຄງການສະເພາະຂອງພວກເຂົາ, ລວມທັງ ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສະພາບແວດ ລ້ອມ (EIA), ກ່ອນຈະມີການຕັດສິນປັນຫາໃນຂັ້ນປະເທດ ສຳລັບແຕ່ລະກໍລະນີ.

ໃນລະດັບຂອງພາກພື້ນ, ບັນດາປະເທດໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ອະນຸສັນຍາສະບັບນຶ່ງ ພາຍໃຕ້ ສັນຍາ ແມ່ນ້ຳຂອງປີ 1995 ຊຶ່ງກຳນົດພັນທະ ໃນການແຈ້ງຂໍ້ມູນໃຫ້ປະເທດເພື່ອນບ້ານຂອງຕົນ ກ່ຽວກັບ ໂຄງການທີ່ສະເໜີຈະສ້າງ ຕາມລຳນ້ຳ ໃນເວລາທີ່ມີຂໍ້ມູນພຽງພໍ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ປຶກສາຫາລືກັນ ແລະ ຕົກລົງກັນວ່າຈະດຳເນີນຕໍ່ ຫຼື ບໍ່, ແລະ ຖ້າວ່າດຳເນີນຕໍ່, ຕ້ອງຢູ່ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂອັນໃດ. ຂັ້ນຕອນການແຈ້ງຂໍ້ມູນ, ປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າ ແລະ ຕົກລົງ (PNPCA) ນັ້ນ ໄດ້ລິເລີ່ມເປັນຄັ້ງທຳອິດ ໃນວັນທີ 22 ເດືອນກັນຍາ ປີ 2010 ໂດຍເລີ່ມຈາກ ການແຈ້ງຂ່າວຢ່າງເປັນທາງການ ຈາກ ສປປ ລາວ ກ່ຽວກັບໂຄງການການສ້າງເຂື່ອນ ຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຢູ່ ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ ທີ່ພວມຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການສະເໜີສ້າງ . ບັນດາຂໍ້ສະເໜີໂຄງການສ້າງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະເປັນການທົດລອງອັນອັນສຳຄັນ ສຳລັບ PNPCA ແລະ ການຮ່ວມມືໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສັນຍາແມ່ນ້ຳຂອງປີ 1995.

⁴ ແຜນພັດທະນາອ່າງນ້ຳ (BDP) ຂອງ MRC ແມ່ນຂະບວນການລິເລີ່ມອັນສຳຄັນ ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ເພື່ອປະສານງານໃນການວາງແຜນ ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ.

ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນແງ່ຍຸດທະສາດ (SEA)

ມັນເປັນການ ຍົກເອົາ ຫລາຍໆຂໍ້ສະເໜີ ມາປຶກສາສາຄົນ ພ້ອມໆກັນ ແລະ ສຳລັບໃນແມ່ນ້ຳທີ່ໃກ້ການໃຊ້ຮ່ວມກັນ ຊຶ່ງມັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ ບັນດາປະເທດໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃນແງ່ຍຸດທະສາດ (SEA) ສຳລັບສະເໜີຂອງ 12 ໂຄງການ ພາຍໃຕ້ຂອບການຮ່ວມມືຂອງ MRC. ບັນດາ SEA ຈະພິຈາລະນາເຖິງ ປະເດັນຍຸດທະສາດໃນຂອບເຂດກວ້າງ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແມ່ນພົວພັນກັບຫຼາຍກວ່າ 1 ໂຄງການ. ບັນດາ SEA ແມ່ນປະຕິບັດຕາມຫຼາຍຂັ້ນຕອນທີ່ຄ້າຍຄືກັນກັບ ບັນດາ EIA ແຕ່ວ່າມີຂົງເຂດກວ້າງກວ່າ ໃນດ້ານເວລາ, ພື້ນທີ່ ແລະ ການຄອບຄຸມຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ. SEA ແມ່ນເຄື່ອງມືເພື່ອສຳຫຼວດບັນຫາຍຸດທະສາດ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຕັດສິນ ກ່ອນທີ່ຈະມີການຕັດສິນໃຈສຳລັບໂຄງການສະເພາະໃດໜຶ່ງ. ໃນກໍລະນີນີ້, SEA ທີ່ໄດ້ລິເລີ້ມໂດຍ MRC ແມ່ນ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ສາມາດສະໜອງ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຊັບຊ້ອນຂອງການພັດທະນາ ພະລັງງານໄຟຟ້າຕາມລຳນ້ຳຂອງ ແລະ ຄຳແນະນຳຕ່າງໆ ຕໍ່ກັບວ່າ ບັນດາໂຄງການທີ່ສະເໜີມານັ້ນ ຈະດຳເນີນການໄປໄດ້ຄືແນວໃດ. SEA ແມ່ນມີຈຸດປະສົງເພື່ອໃຫ້ເປັນປັດໃຈນຳເຂົ້າ ເຂົ້າໃນຂະບວນການ PNPCA, ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນ ແຜນພັດທະນາອ່າງນ້ຳ (BDP) ຂອງ MRC, ແລະເພື່ອໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ການຕັດສິນໃຈໃນຂັ້ນປະເທດ ກ່ຽວກັບ ບົດສະເໜີການກໍ່ສ້າງຕາມລຳນ້ຳຂອງ.

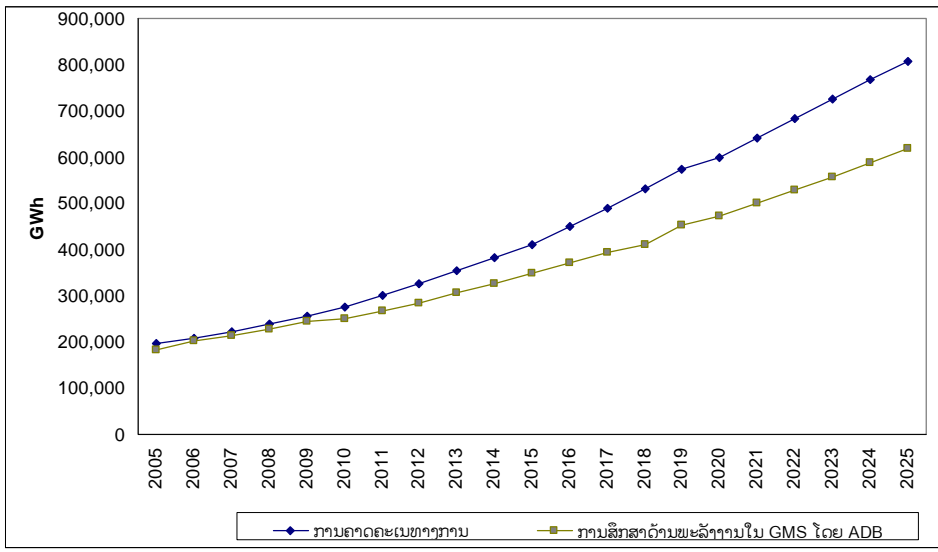
SEA ແມ່ນສຸມໃສ່ ບັນດາບົດສະເໜີທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນ 3 ເຂດນິເວດວິທະຍາ-ອຸທິກກະສາດ ທີ່ເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງ ແລະ ຈະປະເມີນພວກມັນຕາມການຈັດກຸ່ມເຂື່ອນ 6 ຢ່າງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ: (i) ເຂື່ອນທັງໝົດທີ່ສະເໜີຕາມລຳນ້ຳຂອງ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ, (ii) ກຸ່ມຂອງ 6 ໂຄງການສ່ວນເທິງຂອງປະເທດລາວ ທີ່ຢູ່ເຂດເໜືອນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, (iii) 2 ໂຄງການໃນຕອນກາງໃນປະເທດລາວ ຢູ່ເຂດຫົວນ້ຳ ແລະ ເຂດລຸ່ມນ້ຳຂອງເມືອງປາກເຊ (ບ້ານກຸ່ມ, ບ້ານລາດສິວ), (iv) 2 ໂຄງການນ້ອຍໃນຕອນລຸ່ມຂອງປະເທດລາວ ຢູ່ທີ່ຄອນພະເພັງ (ດົງສະຮົງ, ທ່າໂຂ), ແລະ (v) 2 ໂຄງການໃນປະເທດກຳປູເຈຍ ຢູ່ຫົວນ້ຳຂອງແຂວງ Kratie (Stung Treng, Sambor).

SEA ໄດ້ດຳເນີນການເປັນ 4 ໄລຍະ ພາຍໃນເວລາ 16 ເດືອນ ນັບຈາກເດືອນພຶດສະພາ ປີ 2009 – (i) ໄລຍະກຳນົດຂອບເຂດໜ້າວຽກ ເພື່ອກຳນົດປະເດັນຍຸດທະສາດສຳຄັນ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາຂອງການພັດທະນາແມ່ນ້ຳຂອງ, (ii) ໄລຍະປະເມີນເບື້ອງຕົ້ນ ເພື່ອອະທິບາຍທ່າອ່ຽງໃນອະດີດຂອງ ບັນດາປະເດັນເລົ່ານັ້ນ ແລະ ການຄາດຄະເນຮອດປີ 2030 ຖ້າວ່າບໍ່ມີເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າ, (iii) ໄລຍະປະເມີນຜົນກະທົບຂອງຜົນເນື້ອງຂອງ ເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າ ຕໍ່ກັບບັນດາທ່າອ່ຽງເລົ່ານັ້ນ, ແລະ (iv) ໄລຍະກຳນົດວິທີທາງເພື່ອຫຼີກເວັ້ນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆ ແລະ ສິ່ງເສີມຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ. SEA ແມ່ນໄດ້ຜ່ານຂະບວນການປຶກສາຫາລື ຮ່ວມກັບບັນດາຫ້ອງການຕ່າງໜ້າໃນສາຍ ຫຼາຍກວ່າ 60 ຫ້ອງການ, ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ ແລະ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ຫຼາຍກວ່າ 40 ອົງການ, ແລະ ບັນດາອົງການພັດທະນາສາກົນປະມານ 20 ອົງການ ໃນລະຫວ່າງກອງປະຊຸມ ແລະ ສຳມະນາຕ່າງໆ. ຂັ້ນຕອນຂອງ SEA ຍັງກວມເອົາການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະເທດຈີນໂດຍຜ່ານທາງ ຄະນະກຳມະການສຶກສາລະບົບນິເວດວິທະຍາ ສຳລັບອົງການ International Rivers (ESCIR).

ທັດສະນະ ແລະ ຄຳຄິດເຫັນ ທີ່ໄດ້ສະແດງອອກໃນ ລະຫວ່າງ ການປຶກສາຫາລື ໄດ້ເປັນທິດທາງ ແລະ ຊ່ວຍປັບປຸງ SEA ຢູ່ໃນທຸກໄລຍະຂອງການປະເມີນຜົນ. ໃນບົດລາຍງານນີ້, ທິມງານ SEA ໄດ້ກັນຕອງ ແລະ ວິໄຈ ທັດສະນະ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຂອງບັນດາຜູ້ຊ່ຽວຊານຝ່າຍລັດຖະບານ, ບັນດາຫ້ອງການຕ່າງໜ້າໃນສາຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ປະຊາຄົມທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ. ໃນເມື່ອ ທັດສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຍັງຄົງເປັນປະເດັນສຳຄັນ ເຊັ່ນວ່າ ມູນຄ່າທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງ ບັນດາບົດສະເໜີໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ, ສະນັ້ນທິມງານ SEA ຈຶ່ງໄດ້ເຮັດບົດສະຫຼຸດດ້ວຍຕົນເອງ ໂດຍອີງຕາມຫຼັກຖານທີ່ພົບເຫັນກ່ອນນັ້ນ.

ປະເດັນສໍາຄັນບາງອັນ ທີ່ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາ ແມ່ນເກີນຂອບເຂດໜ້າວຽກຂອງ SEA ທີ່ຈະສາມາດທົບທວນໄດ້. ພວກມັນຮຽກຮ້ອງເຖິງ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເພີ່ມເຕີມ. ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນວ່າ, ມັນຍັງມີການຖືກຖຽງ ແລະ ຄຳຄິດເຫັນທີ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ກ່ຽວກັບ ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການດ້ານພະລັງງານ ສໍາລັບແຕ່ລະປະເທດ ແລະ ສໍາລັບຂົງເຂດພາກພື້ນ (ຮູບສະແດງ S2). ໃນກໍລະນີຂອງ ຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານພາຍໃນປະເທດໃນປະເທດໃນອະນາຄົດ ຂອງປະເທດຫວຽດນາມ, ການປະເມີນຂອງ ການສຶກສາພະລັງງານໃນອະນາຄົດໃນຂົງເຂດ GMS ສໍາລັບປີ 2025 ໂດຍ ADB ແມ່ນເກີນການປະເມີນທາງການໂດຍລັດຖະບານ 54%, ຄວາມແຕກຕ່າງນີ້ ທຽບເທົ່າກັບ 3.5 ເທື່ອຂອງການຜະລິດພະລັງງານຈາກ ບັນດາ 12 ໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ.⁵ ຄ້າຍຄືກັນນີ້ ຍັງມີຄຳຖາມກ່ຽວກັບທາງເລືອກຕ່າງໆ ຊຶ່ງມັນເປັນຄຳຖາມພື້ນຖານ ທີ່ນຳມາສະເໜີ ແລະ ສົນທະນາຮ່ວມກັບ ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບ SEA ແຕ່ວ່າມັນຮຽກຮ້ອງເຖິງວຽກງານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ. ໃນກໍລະນີນີ້, SEA ຈະລາຍງານຕົວເລກທາງການທ້າຍສຸດ ແລະ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນຂອງພວກເຂົາ, ຈະໃຫ້ພາບລວມຂອງສະຖານະການ, ຈະດຶງຄວາມສົນໃຈໄປສູ່ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນທີ່ຍັງເຫຼືອຢູ່ ແລະ ຈະກຳນົດບູລິມະສິດ ສໍາລັບການວິເຄາະລະອຽດໃນອະນາຄົດ.

ຮູບສະແດງ S2: ຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການໃນຂົງເຂດພາກພື້ນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຮອດປີ 2025 - ການປຽບທຽບລະຫວ່າງ ການຄາດຄະເນທາງການຂອງລັດຖະບານ⁶ ແລະ ການຄາດຄະເນຂອງ ການສຶກສາພະລັງງານໃນອະນາຄົດໃນຂົງເຂດ GMS ໂດຍ ADB⁷

ສິ່ງທີ່ ຄົ້ນພົບ ຈາກ SEA

⁵ ການປະເມີນໂດຍທີ່ປຶກສາ IRM ໃນປີ 2008 ທີ່ໄດ້ພິມຈັດຈຳໜ່າຍໃນປີ 2009 ໃນບົດລາຍງານຂອງ ADB “ການສ້າງພະລັງງານໃນອະນາຄົດແບບຍືນຍົງ, ໃນຂົງເຂດອະນຸພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ, ປີ 2009”.

⁶ ການຄາດຄະເນທາງການ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບ ບັນດາແຜນພັດທະນາພະລັງງານແຫ່ງຊາດ. ແຜນການ ADB RETA 6440 ທີ່ພວມດຳເນີນການໃນປະຈຸບັນນີ້ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບ ການຄາດຄະເນທາງການຂອງລັດຖະບານ ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຮູບສະແດງນີ້.

⁷ ຄືກັນກັບໝາຍເຫດ 5

ການປະເມີນ SEA ເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບ ໄດ້ໃຫ້ຮູ້ວ່າ 96% ຂອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານພະລັງງານຮອດປີ 2025 ແມ່ນຈາກປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ – ແລະ ທັງສອງປະເທດນີ້ ແມ່ນເປົ້າໝາຍຂອງການຊື້ໄຟຟ້າເກືອບຮອດ 90% ຂອງພະລັງງານທີ່ປັ່ນຈາກໂຄງການຕ່າງໆຕາມລຳນ້ຳຂອງ. ຖ້າວ່າປະເທດໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ຕັດສິນໃຈບໍ່ຊື້ພະລັງງານໄຟຟ້າຈາກເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ, ບັນດາໂຄງການນັ້ນ – ຊຶ່ງຖືກອອກແບບມາເພື່ອການສົ່ງອອກ – ອາດຈະບໍ່ສາມາດດຳເນີນຕໍ່ໄປໄດ້.

ສິ່ງທີ່ຄົ້ນພົບຫຼັກຈາກ SEA ແມ່ນໄດ້ສະຫຼຸບສັງລວມດັ່ງລຸ່ມນີ້ ຊຶ່ງມັນສອດຄ່ອງກັບສິ່ງທີ່ ລັດຖະບານ ແລະ ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ ໃຫ້ນິຍາມວ່າ “ປະເດັນຍຸດທະສາດໃຫຍ່” ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການພັດທະນາຕາມລຳນ້ຳຂອງ. ບັນດາປະເດັນເລົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ກຳນົດໂດຍ ບັນດາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຂັ້ນປະເທດຫຼາຍຮ້ອຍຄົນ ໃນກອງປະຊຸມຕ່າງໆຂັ້ນປະເທດ, ກອງປະຊຸມໂຕະມືນ ແລະ ບັນດາສຳມະນາຂັ້ນພາກພື້ນ. ມີຄື:

- ຄວາມປອດໄພດ້ານພະລັງງານ ແລະ ການຜະລິດພະລັງງານ ລວມທັງລາຍຮັບ, ການຂາຍ ແລະ ການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ
- ການພັດທະນາດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ
- ການປະສົມປະສານ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງ ລະບົບນິເວດ – ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນນ້ຳ, ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດເທິງບົກ, ກິນໄກອຸທິກກະສາດ ແລະ ການຂົນຍ້າຍຕະກອນ/ທາດອາຫານ.
- ການປະມົງ ແລະ ຄວາມປອດໄພດ້ານສະບຽງອາຫານ (ລວມທັງວຽກງານກະສິກຳ)
- ລະບົບສັງຄົມ - ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ວັດທະນາທຳຂອງການດຳລົງຊີວິດຂອງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ

SEA ຈະພິຈາລະນາເຖິງຜົນກະທົບສະເພາະດ້ານ (ດ້ານບວກ ແລະ ດ້ານລົບ) ຂອງບັນດາເຂື່ອນທີ່ໄດ້ສະເໜີຈະສ້າງຕາມລຳນ້ຳຂອງ. ບັນດາຜົນກະທົບເລົ່ານັ້ນ ແມ່ນຜົນກະທົບເພີ່ມເຕີມໃສ່ ຜົນກະທົບຂອງ 41 ໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ຈະສ້າງຂຶ້ນຕາມສາຂາແມ່ນ້ຳຂອງ ພາຍໃນປີ 2015, ໂຄງການກັກເກັບນ້ຳ 8 ແຫ່ງ ໃນອ່າງນ້ຳລັງກັງ-ນ້ຳຂອງ ໃນປະເທດຈີນ, ພ້ອມທັງ ຜົນກະທົບລວມຂອງຄວາມກົດດັນອື່ນໆທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເຂື່ອນ ຕໍ່ກັບລະບົບແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ.⁸

ການຜະລິດໄຟຟ້າ ແລະ ຄວາມປອດໄພດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້າ

ໃນຊ່ວງຫຼາຍທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ, ພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ມີອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດທີ່ສູງ. ນັບແຕ່ປີ 1993 ຮອດປີ 2005, ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານໄຟຟ້າ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນອັດຕາສະເລ່ຍປະມານ 8% ຕໍ່ປີ, ຊຶ່ງເປັນອັດຕາໜຶ່ງທີ່ສູງທີ່ສຸດໃນໂລກ ໃນຊ່ວງເວລາທີ່ດັ່ງນີ້. ໃນຂະນະທີ່ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານຄວາມຕ້ອງການໄຟຟ້າໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນມີສູງ, ມັນໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຈາກ ລະດັບຕໍ່ຫົວຄົນທີ່ຕໍ່າ.⁹

ຄວາມຕ້ອງການດ້ານພະລັງງານ ຄາດວ່າຈະຂະຫຍາຍຕົວໃນອັດຕາ 67% ຕໍ່ປີ ຈົນຮອດປີ 2025 ເນື່ອງມາຈາກ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງເສດຖະກິດ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ໃນເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ, ຊຶ່ງປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ປະເທດໄທ ກຳລັງຂະຫຍາຍຕາໜ່າງການຜະລິດ ເພື່ອຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການນີ້ ແລະ ປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ປະເທດລາວ ກໍ່ພວມເຊື່ອມຕໍ່ກັບຕາໜ່າງແຫ່ງຊາດເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ (ຮູບສະແດງ S2). ທາງເລືອກໃນການສະໜອງ

⁸ ຍົກຕົວຢ່າງເຊັ່ນວ່າ ແຜນການໃນອະນາຄົດອັນແນ່ນອນ (DF) ຂອງແຜນພັດທະນາອ່າງນ້ຳ ຂອງ MRC ປະເມີນວ່າ ຈະມີ 41 ໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ ຕາມລະບົບສາຂາຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ພາຍໃນປີ 2015, ນອກເໜືອຈາກ ບັນດາໂຄງການສ້າງເຂື່ອນຂະໜາດໃຫຍ່ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳລັງກັງ-ແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນປະເທດຈີນ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນອີງຕາມ ຈຳນວນໂຄງການ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ທີ່ພວມສ້າງ ແລະ ຄາດໝາຍວ່າຈະສ້າງ.

⁹ ໃນປີ 2008, ການໃຊ້ໄຟຟ້າໃນຊຶ່ງເຂດອະນຸພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ (GMS) (940 kWh/ຄົນ/ປີ) ແມ່ນໜ້າເຖິງປະມານ ສອງສ່ວນສາມ ຂອງອັດຕາສະເຫຼ່ຍຂອງປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ

ຕາໜ່າງແຫ່ງຊາດ ປະກອບດ້ວຍ ພະລັງງານໄຟຟ້າໄຟຟ້າ, ພະລັງງານທົດແທນ, ພະລັງງານນິວເຄລຍ, ພະລັງງານຈາກ ຫັນປ່ຽນຄວາມຮ້ອນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມຕ້ອງການນັ້ນ.

ມີທ່າແຮງສູງສຳລັບ ເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າໃນຂົງເຂດອະນຸພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ (GMS) ຊຶ່ງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານ ເຕັກນິກເຖິງ 176,350 – 250,000 MW. ບັນດາປະເທດຕ່າງໆ ທັງ 4 ປະເທດໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຄື ປະເທດກຳປູເຈຍ, ລາວ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ມີທ່າແຮງຄາດຄະເນດ້ານພະລັງງານພາຍໃນປະເທດ ຢູ່ໃນ ລະຫວ່າງ 50,000 - 64,750 MW, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ 30,000 MW ແມ່ນມີຢູ່ໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຊຶ່ງລວມທັງ 14,697 MW ຈາກບັນດາໂຄງການຕາມ ລຳແມ່ນ້ຳຂອງ. ຖ້າລວມທັງ ແມ່ນ້ຳລັງກັງ ໃນແຂວງຢຸນນານ ຂອງປະເທດຈີນ, ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງທັງໝົດ ຈະມີທ່າແຮງດ້ານ ພະລັງງານໄຟຟ້າ 53,000 MW.

ໂດຍອີງຕາມການອອກແບບໃນປະຈຸບັນ, ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຈຳນວນ 12 ເຂື່ອນ ແມ່ນສາມາດຜະລິດໄດ້ 14,697 MW, ຫຼື 23 - 28% ຂອງທ່າແຮງພະລັງງານໄຟຟ້າ ຂອງທັງ 4 ປະເທດໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມ ແລະ 5 – 8% ຂອງທ່າແຮງພະລັງງານໄຟຟ້າທັງໝົດ ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ GMS. ທ່າອ່ຽງ 3 ຢ່າງທີ່ຈະແຈ້ງໃນ ຂັ້ນພາກພື້ນ ແລະ ໃນຂັ້ນປະເທດ ທີ່ພາໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃນຂະແໜງການພະລັງງານຂອງ GMS, ມີຄື: (i) ເພີ່ມການຮ່ວມມື, ການຄ້າ ແລະ ການວາງແຜນການ ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ, (ii) ຄວາມຕ້ອງການຂັ້ນປະເທດ ໃຫ້ມີຄວາມ ຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານແຫຼ່ງພະລັງງານເຊື້ອໄຟ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ ແຫຼ່ງເຊື້ອເພີງຈາກແຮ່ທາດທີ່ມີຈຳກັດ ແລະ ກຳລັງຈະ ໝົດ, ແລະ (iii) ທ່າອ່ຽງຂອງສາກົນ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ການປ່ອຍ GHG ສຳລັບຂະແໜງການພະລັງງານ.

ຖ້າວ່າ ເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງທັງ 12 ແຫ່ງຖືກພັດທະນາຂຶ້ນມາ, ພວກມັນຈະນຳໄປສູ່ ການເພີ່ມຂຶ້ນແບບຍືນຍົງ ທາງດ້ານ ພະລັງງານໄຟຟ້າທີ່ຜະລິດໄດ້ ແລະ ທາງດ້ານຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດພະລັງງານ ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນນີ້. ການ ຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການສູງສຸດ ສຳລັບ ບັນດາປະເທດໃນ LMB ໃນປີ 2025 ຈະມີເຖິງ 130,366 MW. ບັນດາເຂື່ອນ ຕາມລຳນ້ຳຂອງໃນ LMB ແມ່ນໝາຍເຖິງ 11% ຂອງຄວາມອາດສາມາດຜະລິດເພີ່ມເຕີມໃນ LMB¹⁰ ທີ່ຈຳເປັນໃນ ລະຫວ່າງປີ 2015 ເຖິງປີ 2025. ຖ້າວ່າບໍ່ມີ 2 ໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງໃນປະເທດກຳປູເຈຍ, ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍນີ້ ຈະຫຼຸດລົງ ຮອດ 9% ແລະ 7% ຖ້າວ່າມີພຽງແຕ່ ເຂື່ອນໃນສ່ວນເທິງຂອງປະເທດລາວ (ປາກແບ່ງ ແລະ ປາກຈອມ).

ຕາຕະລາງ S1: ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການດ້ານພະລັງງານ ສຳລັບ ບັນດາປະເທດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຮອດປີ 2025

	ກຳປູເຈຍ	ລາວ	ໄທ	ຫວຽດນາມ	ລວມ/ ຂົງເຂດພາກພື້ນ
ຄວາມຕ້ອງການສູງສຸດ (MW)	2,401	2,696	53,824	72,445	130,366
ຄວາມຕ້ອງການດ້ານພະລັງງານພາຍໃນປະເທດ (GWh/ປີ)	14,302	16,060	339,479	450,618	820,458
ພະລັງງານສະເຫຼ່ຍປະຈຳປີ ຈາກເຂື່ອນຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ(LMB) (GWh/ປີ)	19,740	46,054			65,794
ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃນ LMB ທຽບກັບ ຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນປະເທດ*	13.8%	28.7%	11.6%	4.4%	8.3%
ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງ ພະລັງງານໄຟຟ້າໃນ LMB ທຽບກັບຄວາມຕ້ອງການສູງສຸດ					11.3%

* ຄາດໝາຍວ່າ 90% ຂອງການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃນ LMB ແມ່ນເພື່ອສົ່ງອອກໄປປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ, ຊຶ່ງ 10%

¹⁰ ຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດ ທີ່ວັດແທກເປັນວັດ (W), ຫຼື ເປັນຈຳນວນທະວີຄູນ, ແມ່ນອັດຕາຄວາມສາມາດສູງສຸດໃນການຜະລິດ ໄຟຟ້າ ຂອງເຄື່ອງປັ່ນໄຟທີ່ໄດ້ຕັດຕັ້ງແລ້ວ.

ແມ່ນສຳລັບຄວາມຕ້ອງການພາຍໃນ.

ເຂື່ອນຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ 12 ແຫ່ງ ແມ່ນໝາຍເຖິງ 68% ຂອງການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການດ້ານພະລັງງານ ໃນ LMB ສຳລັບ ປີ 2025, ຊຶ່ງທຽບເທົ່າກັບ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວ ທາງດ້ານຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານ ຕາມການຄາດໝາຍໃນ LMB ໃນໜຶ່ງປີ ລະຫວ່າງ ປີ 2015 ເຖິງປີ 2025. ການຄາດຄະເນທາງການ ສຳລັບ ປີ 2025 ຄາດວ່າ ຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ LMB ຈະມີເຖິງ 820TWh/ປີ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນ LMB ຈະສາມາດສະໜອງໄດ້ເຖິງ 65TWh/ປີ ເມື່ອທຽບກັບ ຮູບແບບອື່ນໆຂອງການຜະລິດໄຟຟ້າ ໃນຕະຫຼາດສົ່ງອອກ. ການສົ່ງອອກໃນຕົວຈິງ (ສົ່ງໄປປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ) ຈາກບັນດາໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມອາດຈະມີເຖິງ 53TWh/ປີ (ສອງສ່ວນສາມ ແມ່ນຈາກປະເທດລາວ ແລະ ໜຶ່ງສ່ວນສາມແມ່ນຈາກປະເທດກຳປູເຈຍ) ເນື່ອງຈາກວ່າພະລັງງານຈຳນວນໜຶ່ງ ຈະຖືກນຳໃຊ້ພາຍໃນປະເທດເຈົ້າບ້ານ. ຖ້າວ່າ ບັນດາໂຄງການທັງໝົດ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມສາມາດດຳເນີນໄປໄດ້, ພວກມັນຈະສາມາດຕອບສະໜອງເຖິງ ປະມານ 4.4% ຂອງຄວາມຕ້ອງການພະລັງງານໃນປະເທດຫວຽດນາມ, 11.6% ຂອງຄວາມຕ້ອງການໃນປະເທດໄທ, 13.8% ຂອງຄວາມຕ້ອງການໃນປະເທດກຳປູເຈຍ, ແລະ 28.7% ຂອງຄວາມຕ້ອງການໃນປະເທດລາວ ພາຍໃນປີ 2025 (ຕາຕະລາງ S1).¹¹

ໂຮງໂຄງຄາບອນ (ເຊັ່ນວ່າ ຖ່ານຫີນ, ແກ້ວທຳມະຊາດ ແລະ ນໍ້າມັນທຳມະຊາດ) ປະຈຸບັນນີ້ ແມ່ນກວມເອົາການຜະລິດທີ່ຫຼາຍກວ່າໜູ່ (ປະມານ 85%) ແຕ່ວ່າ ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຈະກາຍເປັນອົງປະກອບອັນສຳຄັນ ຂອງການສະໜອງພະລັງງານໃນອະນາຄົດ ປະກອບກັບ ພະລັງງານທົດແທນ (RE), ການຄຸ້ມຄອງດ້ານຄວາມຕ້ອງການ (DSM) ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງພະລັງງານ (EE) ພ້ອມທັງການຂະຫຍາຍ ການຜະລິດໄຟຟ້າຫັນປ່ຽນ.

ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຫຼາຍ ຈາກການຜະລິດພະລັງງານທັງໝົດ ຈາກບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ. ສປປ ລາວ ອາດຈະໄດ້ຮັບຫຼາຍກວ່າ 70% ຂອງຜົນປະໂຫຍດຈາກການຜະລິດພະລັງງານທັງໝົດ ຊຶ່ງລວມທັງ ລາຍຮັບ ແລະ ມູນຄ່າຈາກການຫຼີກເວັ້ນການແຜ່ຄວາມຮ້ອນ, ປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ ຈະໄດ້ຮັບ 22-12% ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມຈະໄດ້ຮັບ 5%. ຖ້າວ່າບໍ່ມີເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າ ຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ, ສປປ ລາວ ຍັງມີທ່າແຮງພະລັງງານໄຟຟ້າພຽງພໍ ຈາກບັນດາສາຂາຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ (ໃນໄລຍະກາງ) ເພື່ອສືບຕໍ່ສ້າງລາຍຮັບອັນສຳຄັນຈາກການສົ່ງອອກໄຟຟ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການລົງທຶນໃນເສດຖະກິດທີ່ກຳລັງຂະຫຍາຍຕົວໃນປະເທດ.

ໃນທາງດ້ານການສະໜອງພະລັງງານມູນຄ່າຕໍ່າ, ບັນດາໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ສຸດ ສຳລັບຂະແໜງການພະລັງງານໃນປະເທດກຳປູເຈຍ, ໂດຍສະເພາະແລ້ວ ແມ່ນໃນໄລຍະຍາວ ໃນເວລາທີ່ ບັນດາໂຮງປັ່ນໄຟ ຖືກໂອນໃຫ້ອຳນາດການປົກຄອງຂອງປະເທດ. ໃນປະຈຸບັນນີ້, ຄວາມຕ້ອງການໄຟຟ້າໃນປະເທດ ທັງໝົດແມ່ນເກືອບວ່າ ຂຶ້ນກັບເຊື້ອເພີງແຮ່ທາດທີ່ນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ປະເທດກຳປູເຈຍ ແມ່ນມີທາງເລືອກຈຳກັດ ເພື່ອສາມາດຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການໃນປະເທດໄດ້. ທ່າແຮງຂອງສາຂາແມ່ນ້ຳ ແມ່ນມີຈຳກັດຫຼາຍ ເມື່ອທຽບໃສ່ກັບ ສປປ ລາວ. ໃນໄລຍະກາງ, ມັນມີຕົວຊີ້ບອກໃຫ້ເຫັນວ່າ ເຂດທີ່ຫ້າງໂກໃນທະເລ ອາດມີເຊື້ອເພີງແຮ່ທາດສຳຮອງ ໃນລະດັບປານການ.¹² ແຕ່ວ່າ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການຄາດຄະເນຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ ໃນທາງດ້ານປະລິມານທີ່ມີ ແລະ ປະລິມານທີ່ສາມາດເອົາມານຳໃຊ້ໄດ້. ໃນຂະນະທີ່ ມີພຽງສ່ວນນ້ອຍໜຶ່ງຂອງປະລິມານສຳຮອງຄາດຄະເນ ທີ່ອາດຈະເອົາມານຳໃຊ້ເປັນເສດຖະກິດໄດ້, ແລະ ຂົງເຂດ

¹¹ ຄາດຄະເນວ່າ 90% ແມ່ນສົ່ງອອກໄປປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ.

¹² IMF, ປີ 2007, ບົດລາຍງານຂັ້ນປະເທດຂອງ IMF ເລກທີ 07/386, ປະເທດກຳປູເຈຍ: ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍກ່ຽວກັບຕົວເລກສະຖິຕິ

ນີ້ແມ່ນພວມມີຂໍ້ຂັດແຍງກັບປະເທດໄທ, ແຕ່ວ່າ ເຊື້ອເພີງນີ້ ແມ່ນໝາຍເຖິງ ໂອກາດອັນສຳຄັນ ສຳລັບການພັດທະນາ ຂະແໜງພະລັງງານພາຍໃນປະເທດ ສຳລັບ ທັງສອງປະເທດ¹³.

ພະລັງງານໄຟຟ້ານຳຕົກຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນມີບົດບາດໜ້ອຍ ສຳລັບ ຂະແໜງການພະລັງງານ ຂອງປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ.

ໂຄງການຕ່າງໆຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະມີຜົນກະທົບໜ້ອຍ ຕໍ່ກັບລາຄາໄຟຟ້າ (ໜ້ອຍກວ່າ 1.5%) ແລະ ມີຜົນກະທົບຈຳກັດ ຕໍ່ກັບ ບັນດາຍຸດທະສາດການສະໜອງພະລັງງານ ສຳລັບບັນດາປະເທດເລົ່ານີ້ ອັນເນື່ອງຈາກ ຂະໜາດຂອງຂະແໜງການ ພະລັງງານຂອງພວກເຂົາ.

ຈະມີຜົນປະໂຫຍດບາງອັນ ໃນຂະແໜງການພະລັງງານໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ທ່າແຮງຂອງການຫຼຸດຜ່ອນ ການປ່ຽນແປງດ້ານສະພາບອາກາດ ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍແກັດເຮືອນແກ້ວ ຈາກການຜະລິດພະລັງງານດ້ວຍ ຄວາມຮ້ອນ ທີ່ແທນດ້ວຍພະລັງງານໄຟຟ້ານຳຕົກ.¹⁴

ການສ້າງຕັ້ງ ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ລະບົບຫຼັກການຂັ້ນສະຖາບັນ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ທີ່ບັນດາໂຄງການເອກະຊົນຕາມ ລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ສາມາດດຳເນີນການໄດ້ ແມ່ນມີຄວາມສັບສົນ ແລະ ຍັງຢູ່ໄກລະດັບສາກົນ. ການກຳນົດມາດຕະການຂັ້ນນຳ ສຳລັບການດຳເນີນການຜະລິດຂອງ ຫຼາຍເຂື່ອນຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນແມ່ນ້ຳອັນດຽວກັນ ແມ່ນຍັງມີຜົນຕໍ່ເນື່ອງທາງດ້ານ ສາກົນ ແລະ ອາດຈະຕ້ອງກວມເອົາ ທັງ 4 ປະເທດໃນແມ່ນ້ຳຂອງຂອນລຸ່ມ, ພ້ອມທັງ ປະເທດຈີນ ແລະ ປະເທດມຽນມາ. ສະພາບການແມ່ນມີຄວາມສັບສົນກວ່າ ສຳລັບ 2 ໂຄງການທີ່ຂ້າມຊາຍແດນລາວ-ໄທ, ຊຶ່ງອາດຮຽກຮ້ອງເຖິງ ການເຊັນຮ່າງ ເອກະສານສົນທິສັນຍາທາງການເມືອງ, ການສ້າງຕັ້ງຫຼັກການພື້ນຖານ ແລະ ການອະນຸມັດຈາກສາກົນ ໂດຍຜ່ານທາງ MRC ຫຼື ອຳນາດການປົກຄອງຂອງໂຄງການ ທີ່ກວມເອົາທັງສອງປະເທດ.

ນອກຈາກ ຄວາມຈຳເປັນຂັ້ນສະຖາບັນ ສຳລັບໂຄງການສະເພາະໃດໜຶ່ງແລ້ວ, ມັນຍັງຮຽກຮ້ອງເຖິງ ອົງກອນປະຕິບັດງານ ຮ່ວມໃດໜຶ່ງ ທີ່ຢ່າງໜ້ອຍ ຈະກຳນົດຫຼັກການສະເພາະ ເພື່ອການປ່ຽນແປງການໄຫຼແຕ່ລະຊົ່ວໂມງ ແລະ ຈະກຳນົດການວາງ ແຜນດຳເນີນການທີ່ດີທີ່ສຸດ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນສູງສຸດຈາກການໄຫຼຂອງນ້ຳ ແລະ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຮຸນແຮງ.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ

ຖ້າວ່າ ທັງ 12 ໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ສາມາດສືບຕໍ່ປະຕິບັດໄດ້, ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ຮັບ 70% ຂອງລາຍຮັບຈາກການລົງ ອອກໄຟຟ້າທີ່ຜະລິດຈາກເຂື່ອນໄຟຟ້າຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ (2.6 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ/ປີ), ໂດຍທີ່ປະເທດ ກຳປູເຈຍ ຈະໄດ້ຮັບ 30% (1.2 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ/ປີ). ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ, ໂດຍຫຼັກການແລ້ວ ແມ່ນຍ້ອນຈຳນວນ ໂຄງການ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ທີ່ນັ້ນ. ກຸ່ມໂຄງການທີ່ຢູ່ພາກສ່ວນເທິງຂອງປະເທດລາວ (ປາກແບ່ງ ເຖິງ ປາກຈອມ) ແມ່ນໝາຍເຖິງ ໜຶ່ງ ສ່ວນສາມຂອງ ລາຍຮັບແຫ່ງຊາດຈາກພະລັງງານ. ໃນຊ່ວງການສຳປະທານຜະລິດໄຟຟ້າ, ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຫຼາຍສຳລັບ ປະເທດລາວ ແລະ ປະເທດກຳປູເຈຍ ຈະບໍ່ມີຫຼາຍສຳລັບທົ່ວທັງປະເທດ ຫຼື ສຳລັບລັດຖະບານ ຍ້ອນວ່າ ຜົນປະໂຫຍດນັ້ນ ຈະຕົກໄປສູ່ ບັນດານັກພັດທະນາ ແລະ ບັນດາຜູ້ສະໜອງງົບປະມານໃຫ້ໂຄງການ. ລາຍຮັບຈາກການລົງອອກ ໃນຊ່ວງນີ້ ກໍ່ ເຊັ່ນດຽວກັນ. ໃນຂະນະທີ່ ລາຍຮັບຈຳນວນຫຼາຍ ແລະ ລາຍຮັບສຸດທິ ສຳລັບ ລັດຖະບານເຈົ້າບ້ານ ແມ່ນມີໜ້ອຍກວ່າ ລາຍ

¹³ ທາງເລືອກທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ ສຳລັບການສະໜອງພະລັງງານມະຫາສານພາຍໃນປະເທດກຳປູເຈຍ ແມ່ນການນຳເຂົ້າຖ່ານຫີນ ແລະ ພະລັງງານ (ເຊັ່ນວ່າ ພະລັງງານໄຟຟ້າຈາກປະເທດລາວ). ໃນການປະເມີນລະບົບພະລັງງານຂອງປະເທດກຳປູເຈຍ, SEA ສາມາດຄອບ ຄຸມເອົາພຽງແຕ່ ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ມີໃນປະຈຸບັນເທົ່ານັ້ນ.

¹⁴ ເຖິງຂັ້ນທີ່ວ່າ 65,000 GWh/ປີ ຂອງພະລັງງານຈາກລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ສາມາດຫຼີກເວັ້ນ ການຜະລິດໄຟຟ້າຈາກສະຖານທີ່ພະລັງງານ ຄວາມຮ້ອນ (ເຊັ່ນວ່າ ຖ່ານຫີນ, ອາຍແກັດທຳມະຊາດ ແລະ ນໍ້າມັນທຳມະຊາດ) ທຽບເທົ່າກັບ ຈຳນວນປະມານ 85% ຂອງການຜະລິດ ພະລັງງານໃນ LMB.

ຮັບລວມ ແລະ ຈຳນວນຜົນປະໂຫຍດຄາດຫວັງຈາກພະລັງງານ. ຕົວເລກນີ້ ຈະປະມານ 26-31% ຂອງລາຍຮັບລວມ ໃນລະຫວ່າງໄລຍະສັນຍາສຳປະທານ. ສປປ ລາວ ແລະ ກຳປູເຈຍ ຈະບໍ່ສາມາດສ້າງໂຄງການເລົ່ານີ້ໄດ້ ຖ້າວ່າບໍ່ມີການ ລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ. ພາຍຫຼັງທີ່ ໄລຍະ 25 ປີຂອງການສຳປະທານສິ້ນສຸດລົງ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງໂຄງການ ໄດ້ ຖືກໂອນໃຫ້ປະເທດເຈົ້າບ້ານ, ຜົນປະໂຫຍດດ້ານການເງິນທັງໝົດ ຈາກໂຄງການເລົ່ານີ້ ຈະທະວີຄູນໃຫ້ແກ່ ບັນດາປະເທດ ເຈົ້າບ້ານ.

ໃນ ສປປ ລາວ, ການນຳໃຊ້ ລາຍຮັບຈາກການຂາຍພະລັງງານໄຟຟ້າ ເພື່ອສະໜອງປະມານໃຫ້ແກ່ລາຍຈ່າຍໃນການ ພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການພັດທະນາສັງຄົມ (ລວມທັງ ທາງຊົນນະບົດ, ລາຍຈ່າຍດ້ານສາທາ ແລະ ດ້ານການ ສຶກສາ) ແມ່ນພາກບັງຄັບ ຕາມທີ່ໄດ້ກ່າວໃນ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ຍຸດທະສາດການຂະ ຫຍາຍຕົວ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຈົນແຫ່ງຊາດ.

ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍຂອງ FDI ສຳລັບ ບັນດາໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ໃນ ສປປ ລາວ (ເກືອບ ຮອດ 25 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ ຖ້າວ່າທັງ 12 ໂຄງການສາມາດສືບຕໍ່ປະຕິບັດ) ແມ່ນອາດນຳໄປສູ່ ການກະຕຸ້ນທາງເສດຖະກິດ ອັນສຳຄັນ ໃຫ້ແກ່ບັນດາປະເທດເຈົ້າບ້ານ ແລະ ຂົງເຂດພາກພື້ນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ມັນຈະມີຄວາມຕ້ອງການດ້ານປັດໄຈນຳເຂົ້າ (ແຮງງານ, ວັດຖຸກໍ່ສ້າງ, ປັດໄຈດ້ານວິສະວະກຳ ແລະ ການບໍລິການ). ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ອັນເນື່ອງມາ ຈາກລາຍຮັບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າຍັງສາມາດຊຸກຍູ້ການກະຕຸ້ນເສດຖະກິດນຳອີກ.

ສປປ ລາວ ຈະມີການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ຈາກການລົງທຶນສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າຕາມລຳນ້ຳຂອງ. ຜົນຂອງການກະ ຕຸ້ນນີ້ ອາດຈະມີຫຼາຍແຕ່ວ່າ ຢ່າງໜ້ອຍ 50% ຂອງການໄຫຼຂອງ FDI ອັນເນື່ອງຈາກ ບັນດາໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າຕາມລຳ ນ້ຳຂອງ ຄາດວ່າຈະຖືກນຳໃຊ້ເປັນລາຍຈ່າຍໃຫ້ແກ່ ປັດໄຈນຳເຂົ້າຕ່າງໆ ຈາກພາຍນອກຂອງປະເທດເຈົ້າບ້ານ.

ຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ປະກອບດ້ວຍ ການພັດທະນາເສດຖະກິດມະຫາພາກທີ່ບໍ່ສົມດູນ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ການ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາຂອງຂະແໜງການພະລັງງານ, ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນໃນ ສປປ ລາວ ເມື່ອເບິ່ງທາງດ້ານ ຂະໜາດ ຂອງການລົງທຶນໃສ່ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ທຽບກັບ ເສດຖະກິດຂອງປະເທດ, ແລະ ໜີ້ສິນຂອງລັດຖະບານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ອັນເນື່ອງມາ ຈາກ ລາຍຈ່າຍງົບປະມານ ເພື່ອຖືຮຸ້ນໃນໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າ. ລັກສະນະ ແລະ ຂອບເຂດຂອງໂອກາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ແມ່ນແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ໃນຊ່ວງເກີດມີໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະມີຜົນກະທົບດ້ານລົບຫຼາຍ ຕໍ່ກັບຂະແໜງການປະມົງ ແລະ ຂະແໜງການກະສິກຳ. ການສູນເສຍໂດຍກົງທາງດ້ານ ການປະມົງ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງຂອນລຸ່ມ, ຖ້າວ່າເຂື່ອນທັງໝົດ ສາມາດສືບຕໍ່ປະຕິບັດໄດ້, ຄາດວ່າຈະມີມູນຄ່າປະມານ 476 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ/ປີ, ບໍ່ລວມທັງ ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການ ປະມົງແຄມຝັ່ງ ແລະ ການປະມົງໃນເຂດສາມລ່ຽມທອງຄຳ ຊຶ່ງມັນອາດຈະມີຜົນກະທົບຫຼາຍ ແຕ່ວ່າ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຮັດການ ສຶກສາເທື່ອ. 54% ຂອງສວນແຄມນ້ຳທັງໝົດ ຕາມສາຍແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະຖືກສູນເສຍ, ຊຶ່ງປະກອບກັບ ການສູນເສຍ ດິນ ກະສິກຳ ໃຫ້ແກ່ອ່າງເກັບນ້ຳຕາມລຳນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຍສົ່ງ ທີ່ຄາດວ່າຈະມີມູນຄ່າປະມານ 25.1 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ/ປີ. ການຫຼຸດລົງຂອງຜຸ່ນທຳມະຊາດຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະຮຽກຮ້ອງເຖິງງົບປະມານ ປະມານ 24 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ/ປີ ເພື່ອ ຮັກສາຄວາມສາມາດຂອງການຜະລິດ ຂອງກະສິກຳໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມເຖິງ – 33% ແມ່ນເນື່ອງມາຈາກ ເຂື່ອນໄຟຟ້າຕາມລຳ ແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ. ລາຍຮັບຈາກການປະມົງໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ແລະ ຈາກວຽກງານຊົນລະປະທານ ຄາດວ່າຈະມີເຖິງ 14 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ/ປີ ແລະ 15.5 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ/ປີ ຕາມລຳດັບ.

ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບ ຂະແໜງການປະມົງ ແລະ ຂະແໜງການກະສິກຳ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ພຽງແຕ່ສ່ວນໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ. ບັນດາ ອ່າງເກັບນ້ຳທີ່ສະເໝີມານັ້ນ ຈະມີຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດ ປະມານ 10% ຂອງການປະມົງທີ່ສູນເສຍໄປ. ຜົນກະທົບ

ຮຸນແຮງຕໍ່ກັບ ຂະແໜງການຊົນລະປະທານ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ບາງສ່ວນ ຖ້າວ່າມີການລົງທຶນຫຼາຍ ເພື່ອອໍານວຍການໃຊ້ນໍ້າຈາກອ່າງເກັບນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການຊົນລະປະທານ.¹⁵

ບັນດາໂຄງການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າຕາມລຳນ້ຳຂອງ ອາດຈະນຳໄປສູ່ ການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ບໍ່ສົມດູນກັນ ໃນບັນດາປະເທດໃນຕອນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ. ຜົນປະໂຫຍດຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຈະມີຕໍ່ກັບ ບັນດາຜູ້ຊົມໃຊ້ໄຟຟ້າ ທີ່ໃຊ້ຈາກຕາໜ່າງແຫ່ງຊາດ, ບັນດານັກພັດທະນາ, ບັນດາຜູ້ສະໜອງງົບປະມານ ແລະ ບັນດາລັດຖະບານເຈົ້າບ້ານ, ໃນຂະນະທີ່ ມູນຄ່າສ່ວນຫຼາຍຈະຕົກເປັນພາລະຂອງ ຊຸມຊົນລຽບຕາມແຄມຝັ່ງ ທີ່ທຸກຍາກ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ແລະ ຂະແໜງການເສດຖະກິດບາງຂະແໜງ. ຜົນປະໂຫຍດເລົ່ານີ້ ຍັງແຈກຢາຍບໍ່ທົ່ວເຖິງໃນປະເທດ. ຖ້າວ່າ ໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງທັງໝົດ ສາມາດສືບຕໍ່ປະຕິບັດ, ປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ປະເທດກຳປູເຈຍ ຈະປະສົບກັບການສູນເສຍຮຸນແຮງ ໃນໄລຍະກາງ ຍ້ອນວ່າ ມັນຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການປະມົງ ແລະ ວຽກງານກະສິກຳ ຊຶ່ງມັນອາດຈະຫຼາຍກວ່າ ຜົນປະໂຫຍດຈາກພະລັງງານໄຟຟ້າ.

ໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະກາງ, ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງໃດໜຶ່ງ ອາດເຮັດໃຫ້ຄວາມທຸກຈົນເພີ່ມຂຶ້ນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຄວາມທຸກຈົນຂອງຄົນທຸກຈົນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດເທດສະບານລຽງຕາມແຄມຝັ່ງ. ວຽກງານການປະມົງ ໂດຍສະເພາະແລ້ວ ແມ່ນມີຄວາມໝາຍສຳຄັນ ສຳລັບ ບັນດາຊຸມຊົນທຸກຈົນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຊຶ່ງອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການສູນເສຍການປະມົງ. ຄົວເຮືອນທີ່ທຸກຈົນກວ່າ ອາດຈະຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຊຶ່ງລວມທັງ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ, ການສູນເສຍເນື້ອທີ່ດິນ, ແລະ ຜົນກະທົບອື່ນໆ ໃນຊ່ວງເວລາອັນສັ້ນ. ການສູນເສຍການປະມົງ ແລະ ທາດອາຫານຈາກການປະມົງ ອາດຈະນຳໄປສູ່ ການຫຼຸດລົງ ທາງດ້ານທາດອາຫານທີ່ສຳຄັນຕໍ່ສຸຂະພາບ ສຳລັບ ປະຊາກອນໃນເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ, ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນຢູ່ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ລາວ ຊຶ່ງອາດມີເຖິງ 30% ຂອງການສະໜອງອາຫານພາຍໃນປະເທດ ອາດຈະຕົກຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງ ຖ້າວ່າ ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງທັງໝົດ ສາມາດສືບຕໍ່ດຳເນີນການ. ປະເດັນທ່າງດ້ານການຄ້າປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານເລົ່ານີ້ ອາດຈະກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຈົນ ທັງໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ໃນເຂດເທດສະບານ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມທຸກຈົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ອາດຈະເປັນອັກປັດໄຈໜຶ່ງ ໃຫ້ມີການອົບພະຍົກຈາກຊົນນະບົດ ເຂົ້າມາໃນເຂດເທດສະບານ ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາຄວາມທຸກຈົນໃນເຂດເທດສະບານ.

ມັນຮຽກຮ້ອງເຖິງ ການປັບປຸງອັນສຳຄັນ ທາງດ້ານການຮ່ວມມືໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ, ຄວາມອາດສາມາດດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ລະບຽບການ ເພື່ອການຄຸ້ມຄອງ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຕ່າງໆ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ໃນທົ່ວໂລກ, ມັນມີກົນໄກການແຈກຢາຍຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນໜຶ່ງ ສຳລັບຂະແໜງການເສດຖະກິດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຊຶ່ງໄດ້ພິສູດແລ້ວວ່າ ມີຜົນສຳເລັດດີ ພາຍໃຕ້ສະພາບການດ້ານສະຖາບັນສະເພາະໃດໜຶ່ງ. ຜົນສຳເລັດຂອງມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນນີ້ ແມ່ນຮຽກຮ້ອງເຖິງ ການແກ້ໄຂຄວາມສ່ຽງ ແລະ ສ້າງໂອກາດ, ແລະ ການຊອກຫາມາດຕະການຕ່າງໆນັ້ນ (ເຊັ່ນວ່າ ກົນໄກການແຈກຢາຍຜົນປະໂຫຍດຈາກຂັ້ນສູນກາງ ໄປເຖິງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ ກົນໄກການແຈກຢາຍຜົນປະໂຫຍດລະຫວ່າງປະເທດ) ຈະຂຶ້ນກັບ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ທາງດ້ານສະຖາບັນ, ການບໍລິຫານ ແລະ ເຕັກນິກ ໃນບັນດາປະເທດເຈົ້າບ້ານ ແລະ ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ ໃຫ້ທ່ວງທັນກັບເວລາ ສຳລັບການກໍ່ສ້າງໂຄງການ ແລະ ການດຳເນີນການຜະລິດທີ່ຈະເລີ່ມຂຶ້ນ.¹⁶

ການພັດທະນາ ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະຊ່ວຍປັບປຸງເງື່ອນໄຂການສັນຈອນທາງນ້ຳ ສຳລັບ ເຮືອຂະໜາດໃຫຍ່ຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ເມື່ອປະກອບເຂົ້າກັນ ບັນດາການລົງທຶນໃຫຍ່ ໃສ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງທາງນ້ຳ, ການສົ່ງເສີມຕ່ອງໂສ້ຂອງຮູບການຂົນສົ່ງທີ່ຫຼາກຫຼາຍວິທີ ແລະ ການຕິດຕາມແລະການປະເມີນຜົນ ເສັ້ນທາງການສັນຈອນທາງນ້ຳ, ພ້ອມທັງຂໍ້ຜູກມັດການສະໜອງງົບປະມານ ເພື່ອພັດທະນາ ການຂົນສົ່ງທາງນ້ຳນອກຊາຍຝັ່ງທະເລ ໃນແມ່ຂອງຕອນເທິງ, ມັນຮຽກຮ້ອງເຖິງການບຸກເບີກເສັ້ນທາງທາງນ້ຳ ໃນຕອນເໜືອຂອງ ປາກແບ່ງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີທາງຜ່ານ, ແລະ ເສັ້ນທາງສັນຈອນທາງນ້ຳຫຼັກຈາກນະຄອນຫຼວງພະນົມເປັນ ເຖິງທະເລ ອາດຈະປະສົບກັບ ຄວາມບໍ່ດຸ່ນດ່ຽງຂອງເສັ້ນທາງຫຼາຍຂຶ້ນ, ແຕ່ວ່າ ສາມາດ

¹⁵ ໃນກໍລະນີສ່ວນຫຼາຍ, ການປ່ຽນແທນຊົນລະປະທານທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຄວນໄດ້ຮັບງົບປະມານຈາກ ມູນຄ່າການຊົດເຊີຍຂອງໂຄງການ.

¹⁶ ການແຈກຢາຍຜົນປະໂຫຍດ; ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການແຈກຢາຍລາຍຮັບ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຂັ້ນພາກພື້ນ ແລະ ໃນຂັ້ນປະເທດ ແມ່ນຖືກສົ່ງຕໍ່ໄປໃຫ້ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.

ຈັດການໄດ້ ໂດຍການເພີ່ມຄວາມດຸ່ນດ່ຽງໃຫ້ແຄມຝັ່ງແມ່ນ້ຳ. ການເຊື່ອມຕໍ່ ສຳລັບ ການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ແລະ ຜູ້ໂດຍສານ ຂະໜາດນ້ອຍ ອາດຈະຫຼຸດລົງ. ບໍ່ມີມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນໃດທີ່ຈຳເປັນ ສຳລັບການຂົນສົ່ງຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຂອງຊຸມຊົນ.

ການປະສົມປະສານ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງ ລະບົບນິເວດ

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະເຮັດໃຫ້ ການເຊື່ອມຕໍ່ຕາມສາຍນ້ຳ ຂອງລະບົບນິເວດໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ເຊື່ອມໂຊມລົງ, ທັງເຮັດໃຫ້ມີການແຕກແຍກ ເປັນໜ່ວຍຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍລົງ ແລະ ໜ້ອຍລົງ. ເຂື່ອນໄຟຟ້າທີ່ສະເໜີຈະສ້າງຕາມລຳ ນ້ຳຂອງ ແມ່ນໝາຍເຖິງການແຕກແຍກ ຈາກຄວາມສົມດູນ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງມັນຫັນປ່ຽນ ທ່າແຮງອັນຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ພະລັງງານເຄື່ອນທີ່ ຂອງລະບົບນີ້ ໄປເປັນຂະບວນການຕົກຕະກອນ ຕາມລວງຍາວທັງໝົດຂອງສາຍນ້ຳ.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ(LMB) ແມ່ນຖືກສະເໜີຂຶ້ນມາ ໃນເວລາທີ່ ລະບອບອຸທິກກະສາດຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນກຳລັງຢູ່ໃນຊ່ວງຂອງການປ່ຽນແປງຮຸນແຮງ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າ ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວໄວວາ ໃນ ສາຂາຂອງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ແລະ ໃນລຳນ້ຳຂອງຕອນເທິງ(UMB) ໃນແຂວງຢູນນານ ໃນປະເທດຈີນ. ບັນດາໂຄງການ ຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຈະມີຜົນກະທົບເພີ່ມເຕີມອັນພົ້ນເດັ່ນ ໃນທົ່ວອ່າງນ້ຳ ຕໍ່ກັບການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງນ້ຳ ແລະ ຕະກອນ ຂອງລະບົບອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ, ລວມທັງ ເຂດແຄມຝັ່ງ ແລະ ເຂດໃກ້ຝັ່ງ.

ແມ່ນ້ຳຂອງມີການຍິ່ງຈາກນ້ຳຖ້ວມຫຼາຍ ຊຶ່ງຈັດຕາມ 4 ລະດູທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ກົງກັນກັບ ການຂຶ້ນລົງຂອງລະດັບນ້ຳ. ເຂື່ອນ ໄຟຟ້າຕາມສາຂາແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້າຂອງປະເທດຈີນ ຈະລົບກວນ ໄລຍະເວລາ ແລະ ຊ່ວງເວລາຂອງລະດູເລົ່າ ນີ້. ຖ້າວ່າມີໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ, ເຂດນ້ຳສ່ວນເທິງຂອງເຂດ 2 (ຊຽງແສນ ຫາ ຫຼວງພະບາງ) ແລະ ເຂດ ນ້ຳສ່ວນອື່ນໆ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ຖືກນ້ຳຖ້ວມໂດຍບັນດາອ່າງເກັບນ້ຳຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະບໍ່ປະສົບກັບ ລະດູຂ້າມຜ່ານທາງນິ ເວດວິທະຍາທີ່ສຳຄັນອີກເລີຍ. ເຂດນ້ຳອື່ນໆຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະປະສົບກັບ ການຫຼຸດລົງຂອງຊ່ວງເວລາຂອງລະດູຂ້າມຜ່ານ ຊຶ່ງມັນມີບົດບາດສຳຄັນ ໃນການເລີ່ມຂະບວນການຊີວະວິທະຍາ ສຳລັບ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດຕາມແຄມຝັ່ງ ແລະ ຕາມເຂດນ້ຳຖ້ວມ ເຖິງ.

ຝາຂອງເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມຈະສູງສົມຄວນ ຊຶ່ງລະດັບນ້ຳໃນອ່າງນ້ຳ ຈະສູງກວ່າລະດັບສູງສຸດທີ່ເຄີຍບັນທຶກໄວ້ ສຳລັບ ຫຼາຍສິບກິໂລແມັດຢູ່ເຂດເທິງນ້ຳ. ການປ່ຽນແປງຂອງລະດັບນ້ຳ ອາດເພີ່ມຂຶ້ນຮຸນແຮງ ຈາກຍຸດທະສາດການດຳເນີນ ການຜະລິດໄຟຟ້າຂອງໂຄງການຕ່າງໆ. “ການຜະລິດໄຟຟ້າສູງສຸດ” (ປ່ອຍກັງຫັນນ້ຳສູງສຸດ ໃນເວລາທີ່ ລາຄາຊື້ໄຟຟ້າ ຂຶ້ນສູງສຸດ ເທື່ອໜຶ່ງ ຫຼື ສອງເທື່ອຕໍ່ມື້) ສະມາດເພີ່ມຄວາມໄວ ທີ່ເຮັດໃຫ້ລະດັບນ້ຳເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຈຳນວນການຂຶ້ນລົງ ຈາກ ເຫດການປະຈຳລະດູ ມາເປັນປະຈຳວັນ ຫຼື ປະຈຳຊົ່ວໂມງ. ມັນມີທ່າແຮງ ທີ່ຈະເກີດມີ ລະດັບນ້ຳສູງສຸດປະຈຳຊົ່ວໂມງ ຮອດ 36 ມ ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ໃນບັນດາບ້ານທີ່ຕັ້ງຢູ່ ໃນໄລຍະ 40-50 ກມ ໃນເຂດລຸ່ມນ້ຳ. ໃນກໍລະນີປ່ອຍນ້ຳ ບໍ່ເປັນໄປຕາມ ແຜນການ ແລະ ປ່ອຍນ້ຳໃນກໍລະນີສຸກເສີນ, ເຫດການສູງສຸດ ສາມາດໃຫຍ່ກວ່າ ແລະ ສາມາດໄຫຼໄປຮອດເຂດລຸ່ມນ້ຳ ພາຍ ໃນ 12 ຊົ່ວໂມງ ເຮັດໃຫ້ມີເວລາໜ້ອຍໃນການແຈ້ງຂ່າວ.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳທີ່ເປັນເອກະລາດ ຈະບໍ່ກະທົບກັບ ເຂດນ້ຳຖ້ວມ/ໄລຍະຂອງນ້ຳຖ້ວມຝັ່ງ ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ໃນເຂດສາມລ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ, ຫຼືຂອບເຂດ ແລະ ໄລຍະເວລາຂອງຄວາມເຄັມຂອງນ້ຳ. ຜົນກະທົບລວມຈາກບັນດາ ໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງທັງໝົດ ຕໍ່ກັບບັນດາປັດໄຈເລົ່ານັ້ນ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການສຶກສາເພີ່ມເຕີມ ໂດຍສົມມຸດວ່າ ພວກມັນ ມີ ຄວາມສາມາດເກັບກັບລວມໄດ້ຫຼາຍອາທິດ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ ຂຶ້ນກັບວິທີການທີ່ໂຄງການຕ່າງໆ ດຳເນີນການຜະລິດ.

ການໄຫຼຂອງຕະກອນແຂນລອຍ ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນຄາດຄະເນປະມານ 160-165 ລ້ານໂຕນ/ປີ. ການໄຫຼຂອງ ຕະກອນປະມານ ຈະຖືກກັກໄວ້ໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ຂອງບັນດາໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າໃນປະເທດຈີນ ແລະ ໃນແມ່ນ້ຳ 3S. ໃນ ບັນດາເຂື່ອນທັງ 12 ແຫ່ງໃນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ, ການໄຫຼຂອງຕະກອນ ຈະຖືກແບ່ງອອກອີກ – ຢູ່ແຂວງ Kratie ມັນຈະມີ

ປະມານ 25% ຂອງການໄຫຼຂອງຕະກອນໃນປະຈຸບັນ (~42 ລ້ານໂຕນ/ປີ). ສິ່ງນີ້ຈະຫຼຸດຜ່ອນ ການໄຫຼຂອງຕະກອນແຂນລອຍ ຈະມີການພົວພັນອັນສຳຄັນ ສຳລັບການຂົນສົ່ງທາດອາຫານ ທີ່ເປັນບຸຍທຳມະຊາດໃຫ້ແກ່ລະບົບໃນທະເລສາບຕົງເລສາບ(Tonle Sap) ແລະ ເຂດນ້ຳຖ້ວມເຖິງ 23,000 – 28,000 ກມ² ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ໃນປະເທດຫວຽດນາມ, ພ້ອມທັງເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງ ໃນຄອງນ້ຳ, ເຂດນ້ຳຖ້ວມເຖິງ ແລະ ແຄມຝັ່ງຂອງເຂດສາມລ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ.

ການປ່ຽນແປງດ້ານສະພາບອາກາດ ຍິ່ງເພີ່ມອີກຂັ້ນໜຶ່ງຂອງຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ ທາງດ້ານການວາງແຜນການໃນໄລຍະຍາວ ໂດຍມີ ຜົນກະທົບທ່າແຮງ ທັງດ້ານບວກ ແລະ ດ້ານລົບ ຕໍ່ກັບ ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າໃນອ່າງນ້ຳ. ການປ່ຽນແປງດ້ານສະພາບອາກາດ ຈະເພີ່ມຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຂອງເຫດການຮຸນແຮງ ໃນຊ່ວງອາຍຸຂອງບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ, ລວມທັງບັນດາເຫດການທີ່ເກີນຂອບເຂດຂອງຄວາມປອດໄພຂອງການອອກແບບເຂື່ອນ. ຖ້າວ່າບໍ່ຮັບປະກັນດ້ານ ການອອກແບບເຂື່ອນ ແລະ ມາດຕະການຄວາມປອດໄພ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງເຫດການຮຸນແຮງ ທີ່ເກີດຈາກ ການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ ຈະເພີ່ມຄວາມສ່ຽງຂອງການພັງຂອງເຂື່ອນ ແລະ ການຜິດພາດຂອງອົງປະກອບຂັບເຂື່ອນຫຼັກ (ເຊັ່ນວ່າ ປະຕູປ່ອຍນ້ຳ).

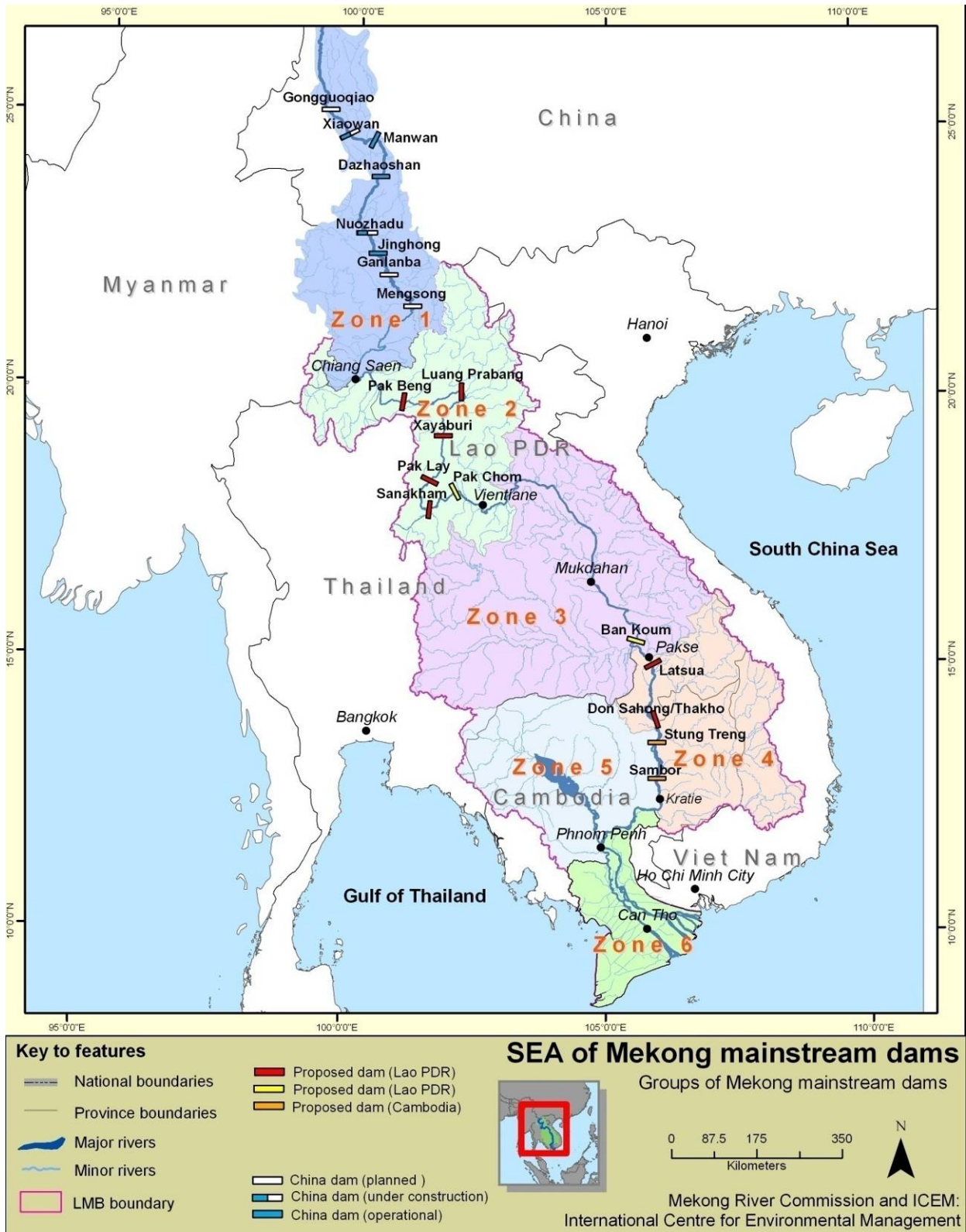
ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ອາດຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດ ຜົນເສຍຫາຍທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມຮຸນແຮງ ແລະ ບໍ່ສາມາດປົວແປງຄືນໄດ້, ພ້ອມທັງ ການສູນເສຍໃນໄລຍະຍາວ ທາງດ້ານສະພາບ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດຂອງ ລະບົບທຳມະຊາດ ແລະ ການສູນເສຍໃນດ້ານ ການປະສົມປະສານຂອງ ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຊີວະວິທະຍາ. ຜົນກະທົບໃຫຍ່ສຸດ ຕໍ່ກັບລະບົບຝັ່ງແຄມນ້ຳ ຈະກະທົບຕໍ່ກັບເຂດນ້ຳຖ້ວມຂັງ. ເກືອບຮອງ 40% ຂອງເຂດນ້ຳຖ້ວມຂັງຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນຢູ່ໃນເຂດນ້ຳທີ່ບັນດາໂຄງການຕັ້ງຢູ່ - ໃນນັ້ນ 17% ຈະຖືກນ້ຳຖ້ວມຖາວອນ ໂດຍບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງໃນ LMB.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະມີຜົນກະທົບສະເພາະຈຸດອັນພື້ນເດັ່ນ ຕໍ່ກັບ ຜົນຜະລິດກະສິກຳ. ປະມານ 135,000 ເຮັກຕາ ຈະຖືກນ້ຳຖ້ວມ ໂດຍ 11 ໂຄງການ ແລະ ຖືກນຳໃຊ້ກໍ່ສ້າງສາຍສົ່ງ ແລະ ທາງຊອຍ. ສວນແຄມນ້ຳ, ດິນກະສິກຳ ແລະ ໂຄງການຊົນລະປະທານ ປະມານ 150,000 ເຮັກຕາ ຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກ ອ່າງເກັບນ້ຳຍາວ 996 ກມ ທີ່ສ້າງໂດຍ 11 ໂຄງການ ຢູ່ລະຫວ່າງ ຊຽງແສນ ແລະ ແຂວງ Kratie (ຮູບສະແດງ S3).¹⁷ 20% ຂອງດິນກະສິກຳທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈະສູນເສຍຖາວອນ ຈາກນ້ຳຖ້ວມ ຫຼື ຈາກການບຸກເບີກທາງ, ໃນຂະນະທີ່ ການນຳໃຊ້ ແລະ ຜົນການຜະລິດຂອງເນື້ອທີ່ດິນ 80% ທີ່ຍັງເຫຼືອ ພາຍໃຕ້ໂຄງການຊົນລະປະທານ ຈະປະສົບກັບ ຄວາມສັບສົນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະຕິບັດງານຂອງລະບົບ (ເຊັ່ນວ່າ ການປ່ຽນແປງລະດັບນ້ຳ ໃນແຕ່ລະຊົ່ວໂມງ ຫຼື ໃນແຕ່ລະມື້) ຊຶ່ງມັນອາດຈະຮຽກຮ້ອງເຖິງການລົງທຶນເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫານີ້.

¹⁷ ໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງທີ 12 – ທ່າຂາວ – ບໍ່ມີອ່າງເກັບນ້ຳ ແລະ ຈະບໍ່ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມເນື້ອທີ່ດິນ.

ຮູບສະແດງ S3: ອ່າງເກັບນ້ຳຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ: 55% ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ (ແຕ່ຊຽງແສນ ເຖິງແຂວງ Kratie) ຈະຖືກຂັ້ນ
ເປັນອ່າງເກັບນ້ຳ.

ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ ຈະກະທົບກັບ ການປະສົມປະສານ ແລະ ຜົນຜະລິດຂອງລະບົບການດຳລົງຊີວິດໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ໂດຍ: (i) ນ້ຳຖ້ວມພາກສ່ວນໃຫຍ່ຂອງ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນນ້ຳຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ຢ່າງຖາວອນ, (ii) ເຮັດໃຫ້ບໍ່ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງປະຈຳລະດູ ຂອງລະບົບອຸທິກກະສາດຂອງແມ່ນ້ຳ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ (iii) ຕັດຂາດການຂົນສົ່ງຕະກອນ ແລະ ທາດອາຫານ ລະຫວ່າງເຂດພື້ນທີ່ສູງ ແລະ ເຂດນ້ຳຖ້ວມເຖິງ. ໂດຍອີງຕາມ ການສູນເສຍທີ່ຢູ່ອາໄສພຽງຢ່າງດຽວ, ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີການຫຼຸດລົງ ໃນຜົນຜະລິດຫຼັກ ຂອງລະບົບໃນນ້ຳ (ຜົນຜະລິດພືດຜັກ), ໂດຍມີຜົນທະທົບຕໍ່ກັບຜົນຜະລິດໂດຍລວມ ຂອງແມ່ນ້ຳ ແລະ ອ່າງເກັບນ້ຳ. ເມື່ອພິຈາລະນາເຖິງປະມານ 75% ຂອງການຫຼຸດລົງໃນການໄຫຼຂອງທາດອາຫານ ອັນເນື່ອງມາຈາກຜົນກະທົບລວມ ຂອງເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ

ທັງໝົດ, ຜົນຜະລິດຫຼັກ ສາມາດຫຼຸດລົງເປັນສ່ວນນ້ອຍໆ ຂອງມູນຄ່າໃນປະຈຸບັນ ໂດຍເກີດມີຄວາມສັບສົນຮຸນແຮງ ທາງດ້ານຕ່ອງໂສ້ອາຫານຈາກນ້ຳ, ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງປາ ແລະ ການປະທັບ. ຕາມການປະເມີນແບບພື້ນຖານ, ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຄາດວ່າຈະມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ ຫນຶ່ງສ່ວນສາມຂອງທາດອາຫານ ແລະ ການໄຫຼຂອງຕະກອນໃນແມ່ນ້ຳຂອງຫຼຸດລົງ. ການພັດທະນາຢູ່ແຂວງຢຸນນານ ແລະ ຕາມສາຂາອື່ນໆ ຄາດວ່າພາຍໃນປີ 2030 ຈະມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ຫຼຸດລົງ ສອງສ່ວນສາມ.

ໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະມີຜົນກະທົບດ້ານລົບ ຕໍ່ກັບລະບົບນິເວດ ຂອງສິ່ງສຳຄັນຕ່າງໆລະຫວ່າງປະເທດ, ຊີວະນາໆພັນຫຼາຍຊະນິດ, ແລະ ຊີວະນາໆພັນຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ພວມຈະສູນພັນ ຊຶ່ງອາດຈະພາໃຫ້ພວກມັນສູນພັນ. ການສູນເສຍທີ່ຢູ່ອາໄສຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມ ການລ້ຽງສັດປະເພດທີ່ວ່າໄປອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ອົບພະຍົກໄປໄດ້ໄລຍະໄກ, ທີ່ສາມາດຫາກິນຕາມອ່າງເກັບນ້ຳໄດ້ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງການທີ່ຢູ່ອາໄສພິເສດ ຫຼື ສະພາບການອຸທິກກະສາດອື່ນໆ ເພື່ອວາງໄຂ່. ປະເພດສັດທີ່ຕ້ອງການເງື່ອນໄຂເລົ່ານັ້ນ (ເຊັ່ນວ່າ ປາ Pangasiid) ຈະປະສົບກັບການຫຼຸດລົງຫຼາຍ. ການແຕກແຍກຂອງລະບົບແມ່ນ້ຳ ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນນ້ຳແຕກແຍກອອກເປັນກຸ່ມນ້ອຍໆ ຊຶ່ງຈະພາໃຫ້ເກີດການສູນພັນຂອງພວກມັນ. ຖ້າວ່າບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງທັງໝົດສາມາດສືບຕໍ່ດຳເນີນການ, 55% ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ລະຫວ່າງ ຊຽງແສນ ແລະ ແຂວງ Kratie ຈະຖືກຫັນປ່ຽນເປັນອ່າງເກັບນ້ຳ, ແລະ ປ່ຽນສະພາບແວດລ້ອມຈາກ ຝັ່ງນ້ຳ ມາເປັນໜອງນ້ຳ (ຮູບສະແດງ S3). ຊີວະນາໆພັນຢ່າງໜ້ອຍ 41 ຊະນິດ ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນແຕ່ລຳນ້ຳສ່ວນເທິງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈະຖືກໄພນາບຊູ່.

ການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນໃນເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມຈະເປັນການສູນເສຍຖາວອນ ແລະ ບໍ່ສາມາດທົດແທນໄດ້ ຊຶ່ງບໍ່ສາມາດຈ່າຍຄ່າຊົດເຊີຍໄດ້. ຜົນກະທົບສ່ວນຫຼາຍ ຂອງເຂື່ອນຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມຕໍ່ກັບລະບົບນິເວດທາງນ້ຳ ຈະບໍ່ສາມາດຫຼີກເວັ້ນໄດ້.

ການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າຈາກລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ(ຮອດ 14,697 MW) ຈະຫຼຸດພະລັງງານທີ່ມີ ສຳລັບຂະບວນການປະກອບຕົວທາງນິເວດວິທະຍາຕາມທຳມະຊາດ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ. ຜົນສະທ້ອງກໍ່ຄື ຜົນກະທົບໂດຍກົງສ່ວນຫຼາຍ ຂອງບັນດາໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ພົວພັນເຖິງກິນໄກອຸທິກກະສາດ, ການປ່ຽນແປງທາງທໍລະນີ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ການຕົກຕະກອນ ຈະບໍ່ສາມາດຫຼີກເວັ້ນໄດ້. ໃນບ່ອນທີ່ມີໂອກາດ ສຳລັບ ການອົບພະຍົກ, ມັນຈະເຮັດໃຫ້ ການຜະລິດໄຟຟ້າຫຼຸດລົງ ໂດຍການຊອກຫາທາງເລືອກຕ່າງໆ ໃນການອອກແບບ, ການດຳເນີນການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ບັນດາໂຄງການທີ່ສະເໜີຂຶ້ນມານັ້ນ, ຊຶ່ງມັນຮຽກຮ້ອງເຖິງ ການຊຸກຍູ້ຈາກ ອຳນາດການປົກຄອງອິດສະລະ ທີ່ມີຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ອຳນາດມອບໝາຍ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ ບັນດາມາດຕະຖານໃນລະດັບຂົງເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ແລະ ໃນລະດັບຕາມອ່າງແມ່ນ້ຳທັງໝົດຖ້າເປັນໄປໄດ້.

ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບລະບົບນິເວດວິທະຍາເທິງບົກ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແມ່ນມີລັດສະນະສະເພາະຈຸດ ແລະ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ ຫຼື ຊົດເຊີຍໄດ້ ໂດຍນຳໃຊ້ ບັນດາມາດຕະການພື້ນພູ ແລະ ສ້າງຄືນ ບັນດາລະບົບນິເວດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນັ້ນ ແລະ ໂດຍການສ້າງແຜນງານສະຫງວນ ເພື່ອຊົດເຊີຍ ການສູນເສຍທີ່ຢູ່ອາໄສຖາວອນ. ລະບົບທີ່ຫຍຸ້ງຍາກທີ່ສຸດ ໃນການທົດແທນ ຫຼື ພື້ນພູ ຈະແມ່ນ ບັນດາເຂດນ້ຳຖ້ວມຂັງ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ການສູນເສຍເຂດນ້ຳຖ້ວມຂັງຕາມລຳນ້ຳຂອງ ບໍ່ສາມາດຊົດເຊີຍ ຫຼື ສ້າງຄືນໃໝ່ໄດ້.

ການປະມົງ ແລະ ການຄຳປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ

ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳ ແມ່ນບ່ອນທີ່ຊຸມຊົນ 70% ແມ່ນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ບ່ອນທີ່ການປະມົງນອກທະເລທີ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນໂລກ, ການຄຳປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ ແມ່ນຍັງອີງໃສ່ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທາງນ້ຳເປັນຫຼັກ. ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການສູນເສຍ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກ ລະບົບນິເວດທາງປົກແລະທາງນ້ຳຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະຖືກຫັນປ່ຽນເປັນ ໄພອັນຕະລາຍໃຫ້ແກ່ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາກອນຫຼາຍລ້ານຄົນ – ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ ແມ່ນຍ້ອນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ

ຄວາມຕ້ອງການຂອງການຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານໃນອ່າງນ້ຳ. ຖ້າວ່າ ຜົນຜະລິດຂອງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຫຼຸດລົງ, ບັນດາປະເທດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ສຸດ ຈະແມ່ນປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ທີ່ມີໃນຂະນະນີ້ ເຊິ່ງບັນດາເຂື່ອນໄຟຟ້າຕາມສາຂານ້ຳ ແມ່ນໄດ້ນຳບຸລິມະສິດນາໆພັນ ແລະ ຂະໜາດຂອງການປະມົງໃນແມ່ນ້ຳຂອງ. ການຫາປາໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ຢ່າງໜ້ອຍ 35% ຂອງພັນປາທີ່ອົບພະຍົກມາຈາກໄລຍະທາງໄກ ຊຶ່ງການອົບພະຍົກນີ້ ຈະຖືກກັ່ນໂດຍບັນດາເຂື່ອນຕ່າງໆ. ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະບັນທອນຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ຂອງແຫຼ່ງປາໃນແມ່ນ້ຳຂອງ, ພ້ອມທັງກະທົບຕໍ່ກັບ ປະຊາກອນເຂດຊົນນະບົດຫຼາຍລ້ານຄົນ ຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ລຽບຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ເພື່ອຫາອາຫານ ແລະ ດຳລົງຊີວິດ.

ຮູບສະແດງ S4 ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ການສູນເສຍໃນການຜະລິດປາໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ການພັດທະນາຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ຕາມສາຂາຂອງມັນດັ່ງທີ່ໄດ້ສະເໜີຂຶ້ນມານັ້ນ. ເຊິ່ງສະຫຼຸບພາຍໃນປີ 2030:

- ໃນການພັດທະນາທົ່ວທັງອ່າງນ້ຳ ລວມທັງເຂື່ອນທັງໝົດ 77 ແຫ່ງຕາມສາຂາແມ່ນ້ຳໃນຕອນລຸ່ມ ແລະ ຕາມລຳນ້ຳລັງກັງ, ການສູນເສຍຜົນຜະລິດປາ ເມື່ອທຽບກັບການສຳຫຼວດເບື້ອງຕົ້ນໃນປີ 2000 ແມ່ນຄາດວ່າ ຈະມີປະມານ 210,000 – 540,000 ໂຕນ ຫຼື 10-26% ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ
- ຖ້າວ່າ ເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳ 11 ແຫ່ງສາມາດສືບຕໍ່ປະຕິບັດ, ການສູນເສຍລວມ ໃນແຫຼ່ງປາ ຈະມີປະມານ 550,000 – 880,000 ໂຕນ ຫຼື 26-42% ເມື່ອທຽບໃສ່ການສຳຫຼວດເບື້ອງຕົ້ນ ໃນປີ 2000- ~340,000 ໂຕນຂອງການປະເມີນໂດຍກົງ ອັນເນື່ອງມາຈາກເຂື່ອນລຳນ້ຳ. ຈຳນວນທາດອາຫານ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການສູນເສຍປະຈຳປີ ຖ້າວ່າໄດ້ສ້າງເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳທັງ 11 ແຫ່ງ ພາຍໃນປີ 2030 ຈະມີປະມານ 110% ຂອງການຜະລິດສັດລ້ຽງລວມປະຈຳປີໃນປະຈຸບັນ ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ໃນ ສປປ ລາວ.
- ຖ້າວ່າເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ 9 ແຫ່ງ ສາມາດດຳເນີນການໄດ້ ຢູ່ສ່ວນເໜືອນ້ຳຂອງຄອນພະເພັງ, ການສູນເສຍແຫຼ່ງປາ ຈະມີປະມານ 350,000 – 680,000 ໂຕນ ຫຼື 17 – 32% ເມື່ອທຽບກັບການສຳຫຼວດໃນປີ 2000, ຫຼື 140,000 ໂຕນຂອງການປະເມີນໂດຍກົງ ອັນເນື່ອງມາຈາກເຂື່ອນລຳນ້ຳ.
- ຖ້າວ່າເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ 6 ແຫ່ງ ສາມາດດຳເນີນການໄດ້ ຢູ່ສ່ວນເໜືອນ້ຳຂອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ການສູນເສຍແຫຼ່ງປາ ຈະມີປະມານ 270,000 – 600,000 ໂຕນ ຫຼື 13 – 29% ເມື່ອທຽບກັບການສຳຫຼວດໃນປີ 2000, ຫຼື 60,000 ໂຕນ ຂອງການປະເມີນ ອັນເນື່ອງມາຈາກເຂື່ອນລຳນ້ຳ ຫຼື ການສູນເສຍທາດອາຫານປະຈຳປີ ເທົ່າກັບ 60% ຂອງການຜະລິດສັດລ້ຽງໃນປະຈຸບັນ ຂອງ ສປປ ລາວ.

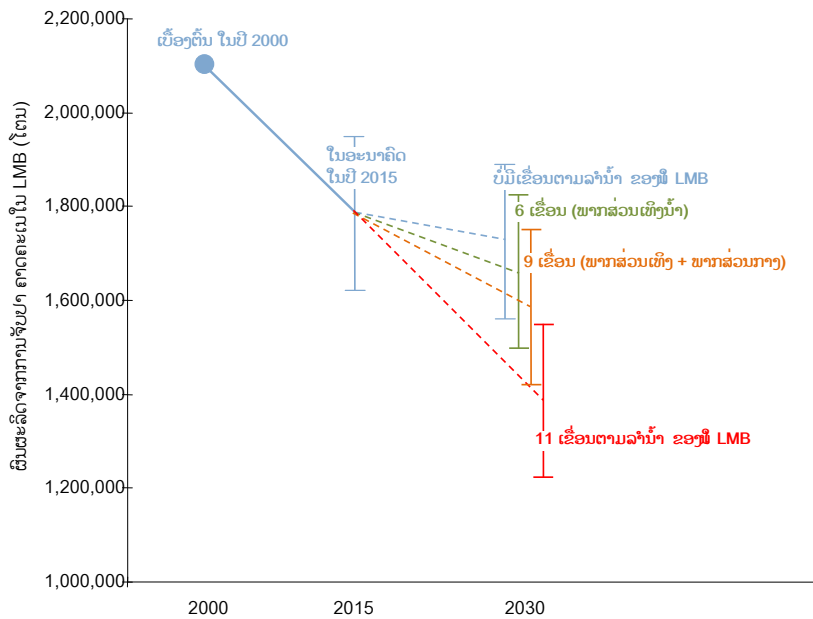
ການປະມົງໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ບໍ່ສາມາດທົດແທນການສູນເສຍ ໃນການຫາປາໄດ້ ແລະ ດີທີ່ສຸດກໍ່ສາມາດຜະລິດ ໜຶ່ງສ່ວນສິບຂອງ ການການສູນເສຍໃນການຜະລິດປາ. ໃນໄລຍະຍາວ, ການຫຼຸດລົງຂອງການໄຫຼຂອງຕະກອນ ແລະ ທາດອາຫານ ຄາດຄະເນສຳລັບປີ 2030 ຈາກ 50% ເຖິງ 75% ຂອງການໄຫຼສະເລ່ຍປະຈຳປີໃນປະຈຸບັນ ຊຶ່ງມັນຈະມີຜົນກະທົບຫຼາຍ ຕໍ່ກັບການຜະລິດປາແຄມຝັ່ງ, ແລະ ໃນຕໍ່ມາ ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບ ຂະແໜງການຫາປາ ແລະ ການຄ້າຂາຍປາ ໃນປະເທດຫວຽດນາມ – ຊຶ່ງເປັນຂະແໜງການທີ່ສະແດງການຂະຫຍາຍໂຕຢ່າງເຂັ້ມແຂງ ໃນໄລຍະ 10 ປີຜ່ານມາ ແລະ ສາມາດຜະລິດປາປະມານ 500,000 ໂຕນຕໍ່ປີ.

ການລ້ຽງສັດນ້ຳ ສາມາດເສີມຂະແໜງການປະມົງ ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ແຕ່ວ່າບໍ່ສາມາດປ່ຽນແທນໄດ້ ໃນດ້ານການຄ້າປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ. ການລ້ຽງສັດນ້ຳ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນການຂະຫຍາຍຕົວອັນໄວວາ ໃນບັນດາປະເທດຕາມລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງທັງໝົດ (ມີການພັດທະນາຫຼາຍໃນປະເທດຫວຽດນາມ). ການລ້ຽງສັດນ້ຳແບບໜາແໜ້ນ (ເຊັ່ນວ່າໃນປະເທດຫວຽດນາມ) ໄດ້ຜະລິດປາເພື່ອສົ່ງອອກ ແລະ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ແຕ່ວ່າຜູ້ທຸກຈົນບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງຜົນຜະລິດນີ້ໄດ້. ການລ້ຽງສັດນ້ຳແບບແຜ່ຫຼາຍ (ເຊັ່ນວ່າໃນປະເທດກຳປູເຈຍ) ສາມາດລ້ຽງປະຊາກອນທ້ອງຖິ່ນ ແຕ່ວ່າຜົນຜະລິດບໍ່ສູງ. ຂະແໜງການນີ້ແມ່ນຂຶ້ນກັບ: (i) ການລົງທຶນ, (ii) ການຄຸ້ມຄອງດິນ/ນ້ຳ, ແລະ (iii) ການຫາປາເພື່ອສະໜອງໃຫ້ (ທຸກໆປະເທດ) ແລະ ເດັກໄວໜຸ່ມສາວ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນປະເທດກຳປູເຈຍ). ໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານເພື່ອການນຳໃຊ້ຫຼາຍທາງ, ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງໃນ LMB ສາມາດສະໜອງການລົງທຶນ ແລະ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳເປັນ ສຳລັບການຂະ

ຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໃນຂະແໜງການລ້ຽງສັດນໍ້າ. ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນໍ້າຂອງໃນ LMB ຈະຫຼຸດຜ່ອນຜົນຜະລິດຂອງການປະມົງຫາປາ, ພ້ອມທັງຫຼຸດການເກັບສຳຮອງ ຂອງຂະແໜງການສັດລ້ຽງທາງນໍ້າ ໂດຍມີຄວາມສາມາດຈຳກັດ ສຳລັບການປ່ຽນແທນ ດ້ວຍການປະມົງໃນອ່າງເກັບນໍ້າ.

ການສູນເສຍອັນສຳຄັນ ຂອງການປະມົງຫາປາໃນນໍ້າຈືດ ແລະ ໃນທະເລ ແລະ ການສູນເສຍຂອງການລ້ຽງສັດນໍ້າ ໃນເຂດສາມລ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ ຈະມີຜົນກະທົບທົ່ວທັງອ່າງ ຕໍ່ກັບຂະແໜງການປະມົງ, ປະກອບກັບ ອຸດສະຫະກຳເສີມ ແລະ ອຸດສະຫະກຳປຸງແຕ່ງ, ແລະ ການປະມົງທີ່ພົວພັນກັບ ການດຳລົງຊີວິດ, ແລະ ສຸຂະພາບ ແລະ ໂພສະນາການ.

ຮູບສະແດງ S4: ທ່າແຮງຜົນກະທົບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ເຂື່ອນຕາມລຳນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ຕໍ່ກັບການຜະລິດປາໃນທົ່ວອ່າງນໍ້າ

ເສັ້ນທາງຂອງປາ ບໍ່ແມ່ນທາງເລືອກຫຼຸດຜ່ອນທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ສຳລັບ ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນໍ້າຂອງ. ຂັ້ນໃດເດີນທາງຂອງປາ ອາດເປັນທາງເລືອກຫຼຸດຜ່ອນອັນໜຶ່ງ ສຳລັບ ບັນດາເຂື່ອນພາກສ່ວນລຸ່ມຂອງ ສາຂານໍ້າ, ແຕ່ວ່າ ປະເພດ ແລະ ຂະໜາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຂອງຂັ້ນໃດປາ ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງ ຕາມຄວາມໝາແໜ້ນ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງ ການອົບພະຍົກຂອງປາ ໃນລຳນໍ້າຂອງ. ເຂື່ອນຕາມລຳນໍ້າຂອງ 8 ແຫ່ງໃນຈຳນວນເຂື່ອນທີ່ສະເໜີມານັ້ນ ແມ່ນສູງກວ່າ ລະດັບສູງສຸດທີ່ ຂັ້ນໃດປາສາມາດດຳເນີນການໄດ້. ຂັ້ນໃດປາໃນທົ່ວໂລກ ແມ່ນມີປະສິດທິຜົນ ໂດຍສະເພາະໃນເວລາທີ່ ຖືກອອກແບບສຳລັບ ສັດປະເພດສະເພາະຈຳນວນໃດໜຶ່ງ ທີ່ອົບພະຍົກໜຶ່ງເທື່ອຕໍ່ປີ ໃນຈຳນວນທີ່ຈຳກັດ. ແມ່ນໍ້າຂອງແມ່ນມີສັດນໍ້າອົບພະຍົກຫຼາຍກວ່າ 50 ຊະນິດແຕກຕ່າງກັນ, ມີຄວາມໝາແໜ້ນສູງໃນຊ່ວງການອົບພະຍົກສູງສຸດ ແລະ ມີການອົບພະຍົກຫຼາຍຕໍ່ປີ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຕົກຂອງນໍ້າຂອງເຂື່ອນ ຈະຫຼຸດອັດຕາການເຄື່ອນຍ້າຍປາໃນພາກສ່ວນເທິງຂອງແມ່ນໍ້າ.

ຖ້າວ່າຈະມີການສ້າງ ທາງຜ່ານຂອງປາ, ມັນຕ້ອງພິຈາລະນາໃນຊ່ວງການວາງແຜນເບື້ອງຕົ້ນ ໃນຊ່ວງການກຳນົດສະຖານທີ່ຂອງເຂື່ອນ ແລະ ການອອກແບບ ແລະ ຕ້ອງຖືກອອກແບບ ສຳລັບປາປະເພດທີ່ຢູ່ໃນເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້. ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້, ມີພຽງ 3 ເຂື່ອນໃນຈຳນວນ ເຂື່ອນຕາມລຳນໍ້າຂອງໃນ LMB 11 ແຫ່ງ ທີ່ໄດ້ລວມເອົາທາງຜ່ານຂອງປາແລ້ວ, ບໍ່ມີທາງຜ່ານຂອງປາ ທີ່ໄດ້ພິຈາລະນາກ່ອນການກຳນົດສະຖານທີ່ ແລະ ບໍ່ມີເຂື່ອນໃດ ທີ່ໄດ້ອອກແບບໂດຍອີງຕາມ ການສຶກສາ ສຳລັບປະເພດປາເປົ້າໝາຍ.

ຂະແໜງກະສິກຳ ຈະຖືກກະທົບຮຸນແຮງ ຈາກການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າຕາມລຳນໍ້າຂອງ ຍ້ອນ ນໍ້າຖ້ວມດິນກະສິກຳ ແລະ ການສູນເສຍສວນແຄມນໍ້າ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ມີການຂະຫຍາຍຊົນລະປະທານ ໂດຍໂຄງການຕ່າງໆ. ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບວຽກງານກະສິກຳ ໃນເຂດສາມລ່ຽມ ອາດຈະມີຫຼາຍ ແຕ່ວ່າໃນຂັ້ນຕອນນີ້ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສຶກສາ ຫຼື ປະເມີນຜົນເທື່ອ.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນັ້ນຂອງ ຈະຫຼຸດຄວາມປອດໄພດ້ານສະບຽງອາຫານ ໃນບັນດາແຂວງຕາມແຄມຝັ່ງ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນໃນເວລາທີ່ ປະກອບກັບ ທ່າແຮງຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ. ການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດອາດ ຈະເຮັດໃຫ້: (i) ຜົນຜະລິດກະສິກຳຈະຫຼຸດລົງໃນອ່າງນ້ຳ (ປະມານ 3.6% ພາຍໃນປີ 2030) ແຕ່ວ່າ ການຄັບປະກັນດ້ານສະ ບຽງອາຫານຈະຫຼຸດລົງ, ແຕ່ວ່າ ຈະມີເຂດຊົນລະປະທານເພີ່ມຂຶ້ນ, ແລະ (ii) ການຫຼຸດລົງທາງດ້ານ ຊີວະນາໆພັນຂອງປາ ແລະ ຄວາມດຸ່ນດ່ຽງຂອງການຜະລິດຂອງຂະແໜງການປະມົງ ທັງທີ່ຜົນປະໂຫຍດຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ ອາດ ຈະເພີ່ມເຂດນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ການໄຫຼຂອງທາດອາຫານ.

ການສູນເສຍດ້ານກະສິກຳ ອາດຊົດເຊີຍໄດ້ໃນບາງສ່ວນ ສຳລັບ ການບຸກເບີກ ເນື້ອທີ່ກະສິກຳໃໝ່ ທີ່ໃກ້ກັບອ່າງເກັບນ້ຳ, ແລະ ສຳລັບການສະໜອງອຸປະກອນຊົນລະປະທານ ແລະ ໄຟຟ້າ. ອາດມີປະເດັດນີ້ ກ່ຽວກັບ ການເຂົ້າເຖິງການປັບປຸງນັ້ນ ຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ສຳລັບ ຄົນຜູ້ທຸກຈົນ ເພາະວ່າໂຄງການຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ການ ລວມສູນ.

ລະບົບສັງຄົມ - ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ວັດທະນາທຳ ຂອງການດຳລົງຊີວິດຂອງຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະ ທົບ

ປະຊາກອນປະມານ 29.6 ລ້ານຄົນ ທີ່ອາໄສ ແລະ ເຮັດວຽກ ພາຍໃນໄລຍະ 15 ກມ ຫ່າງຈາກແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນເຂດແມ່ນ້ຳ ຂອງຕອນລຸ່ມທັງໝົດ. ໃນຈຳນວນນີ້, 2.1 ລ້ານຄົນ ແມ່ນປະຊາກອນໃນຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ຢູ່ລຽບຕາມແຄມຝັ່ງ ພາຍໃນ ໄລຍະ 5 ກມ ຫ່າງຈາກແມ່ນ້ຳ ຜູ້ທີ່ຄາດວ່າ ຈະມີຄວາມສ່ຽງໂດຍກົງ ແລະ ທາງອ້ອມຈາກຜົນກະທົບຂອງ ບັນດາເຂື່ອນຕາມ ລຳນັ້ນຂອງຕອນລຸ່ມ. ໃນຈຳນວນນີ້, ປະຊາກອນ 106,942 ຄົນຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳ ນັ້ນຕອນລຸ່ມ ທັງ 12 ແຫ່ງ, ທັງສູນເສຍເຮືອນຂອງພວກເຂົາ, ດິນ ແລະ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ. ປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າ 2 ລ້ານ ຄົນ ໃນ 47 ຕົວເມືອງທີ່ຢູ່ລຽບຕາມ ອ່າງເກັບນ້ຳທີ່ສະເໝີມານັ້ນ, ທັງລຽບຕາມ ເຂດເຂື່ອນ ແລະ ເຂດຕິດກັບລຸ່ມນ້ຳ ຂອງ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນັ້ນຂອງຕອນລຸ່ມ ທັງ 11 ໂຄງການ ແມ່ນລ້ວນແລ້ວແຕ່ ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ຕໍ່ກັບ ຜົນກະທົບທາງອ້ອມ ຈາກ ບັນດາໂຄງການເລົ່ານັ້ນ.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳ ອາດມີຜົນກະທົບຫຼາຍ ຕໍ່ກັບ ບັນດາຊຸມຊົນແຄມຝັ່ງ ໂດຍການລົບກວນ ວິທີທາງການດຳລົງ ຊີວິດຂອງພວກເຂົາ, ວັດທະນາທຳ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ຂອງຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາ. ການພັດທະນາຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ສະ ເໝີມານັ້ນ ຈະຂັດຂວາງການເຂົ້າເຖິງອາຫານ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງອາຫານ ຂອງຊຸມຊົນ ທີ່ພວກເຂົາ ກິນ ແລະ ຈະເພີ່ມລະດັບ ຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທີ່ພວກເຂົາປະເຊີນຢູ່.

ບາງໂຄງການຕາມລຳນັ້ນຂອງ ອາດສົ່ງຜົນໃຫ້ ຕ້ອງໄດ້ຍົກຍ້າຍ ບັນດາບ້ານຕ່າງໆ ເປັນເທື່ອທີ 2, ເທື່ອທີ 3 ແລະ ເທື່ອທີ 4 ພາຍໃນ 15 ປີ. ການຍົກຍ້າຍແບບບັງຄັບທີ່ຕ້ອງເຮັດຊ້ຳຄືນ ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ສັ້ນ ແມ່ນໜຶ່ງໃນເຫດການທີ່ເພີ່ມ ຄວາມທຸກຈົນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບຊຸມຊົນ ພາຍໃນຊ່ວງເວລາການຂະຫຍາຍຕົວໃນໄລຍະສັ້ນ ຂອງການພັດທະນາພະລັງງານ ໄຟຟ້າ. ຄວາມສ່ຽງຂອງການຍົກຍ້າຍຫຼາຍເທື່ອນີ້ ຕໍ່ກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໃນແຂວງ Stung Treng ແລະ ແຂວງ Kratie ແມ່ນມີສູງຫຼາຍ.

ປະສົບການໃນການສະໜອງ ບັນດາແຜນງານທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອການປັບປຸງ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນ ທີ່ສະໜ້າສະເໝີ ແລະ ເຂົາໃຈປະຊາຊົນໃນໄລຍະຍາວ ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃນເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກ ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແມ່ນ ບໍ່ທັນເຮັດໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ. ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວ ມັນຮຽກຮ້ອງເຖິງ ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ວິທີການ ເພື່ອການຄຸ້ມຄອງແຜ ນງານ ແລະ ງົບປະມານທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.

ສະຫຼຸບ ໂອກາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ສໍາລັບບັນດາປະເທດໃນເຂດແມ່ນໍ້ຂອງຕອນລຸ່ມຂອງບັນດາໂຄງການຕາມລໍານໍ້ຂອງ ທັງ 12 ໂຄງການ.

<p>ປະເທດກຳປູເຈຍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ຜົນຕໍ່ເນື່ອງຮຸນແຮງ ສໍາລັບການປະມົງ ແລະ ຊາວປະມົງ, ການຄັ້ງປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ ຜົນປະໂຫຍດອັນສໍາຄັນ ຈາກການຮັບປະກັນການພັດທະນາຂະແໜງການພະລັງງານ ທີ່ຖືກລົງ ສໍາລັບອຸດສະຫະກຳ ແລະ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງເສດຖະກິດ ໃນໄລຍະຍາວ ການສູນເສຍດ້ານການປະມົງ ອາດມຫຼາຍກວ່າ ຖ້າທຽບໃສ່ຜົນປະໂຫຍດຈາກການຜະລິດພະລັງງານ ຢ່າງໜ້ອຍໃນໄລຍະສັ້ນເຖິງໄລຍະກາງ 	
--	--

ກາລະໂອກາດ	ຄວາມສ່ຽງ
<ul style="list-style-type: none"> ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດອັນສໍາຄັນ ຈາກການຮັບປະກັນ ການສະໜອງພະລັງງານແຫ່ງຊາດ ທີ່ຖືກລົງ ຍ (ປ່ຽນແທນການນໍາເຂົ້ານໍ້າມັນກາຊວນທີ່ມີລາຄາແພງ) ເພີ່ມການແຂ່ງຂັນໃນຂະແໜງການຜະລິດ ເພີ່ມລາຍຮັບຂອງລັດຖະບານ ຈາກການສົ່ງອອກພະລັງງານ ແລະ ພາສີ ເພີ່ມຂອບເຂດເນື້ອທີ່ດິນທີ່ມີຊົນລະປະທານ ແລະ ຜົນຜະລິດກະສິກໍາໃນບາງເຂດ ໃນໄລຍະຍາວ ມີທາງເລືອກຍຸດທະສາດ ໃນການສະໜອງພະລັງງານ ພາຍຫຼັງທີ່ຊ່ວຍສັນຍາສໍາປະທານສິ້ນສຸດລົງ 	<ul style="list-style-type: none"> ສູນເສຍແຫຼ່ງປະມົງ ແລະ ມີຜົນກະທົບໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ກັບການຄັ້ງປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງຊາວປະມົງ ຫຼາຍກວ່າ 1.6 ລ້ານຄົນ ສູນເສຍ GDP ເນື່ອງຈາກການສູນເສຍທາງເສດຖະກິດ ໃນການປະມົງ ແລະ ກະສິກໍາ ການບໍລິການສໍາຮອງ ແລະ ການດຳເນີນການ ຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ການສູນເສຍຕະກອນ ແລະ ທາດອາຫານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນລະບົບຂອງທະເລສາຍ Tonle Sap, ແລະ ຜົນກະທົບຮຸນແຮງອື່ນໆ ຕໍ່ກັບ ການຜະລິດຕົ້ນຕໍ, ປ່າໄມ້ນໍ້າຖ້ວມຂັງ ແລະ ປ່າໃນທ້ອງຖິ່ນ/ປ່າອົບພະຍົກ ສູນເສຍສວນແຄມນໍ້າ - ອາດຮຸນແຮງຫຼາຍ ສໍາລັບ ຊຸມຊົນລຽບຕາມແຄມຝັ່ງ ໃນບາງຂົງເຂດ ສູນເສຍຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຜົນຜະລິດກະສິກໍາ ຂອງເຂດນໍ້າຖ້ວມຂັງ ສູນເສຍເຂດທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ລາຍຮັບຈາກການທ່ອງທ່ຽວ ການຂາດຕາຫ່າງໄຟໄຟ້າພາຍໃນປະເທດ ອາດເປັນອຸປະສັກຕໍ່ ການແຈກຢາຍພະລັງງານ ໃຫ້ທົ່ວເຖິງທຸກບ່ອນ ສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ

<p>ສປປ ລາວ</p> <ul style="list-style-type: none"> ອາດມີຜົນປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດໂດຍລວມ - ແຕ່ອາດຖືກແຈກຢາຍບໍ່ເທົ່າທຽມກັນ ຜົນກະທົບທາງລົບ ຕໍ່ກັບຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ອາດມີຫຼາຍ ລາຍຮັບຂອງລັດຖະບານລາວທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ອາດຊ່ວຍແກ້ໄຂຜົນກະທົບທາງລົບ
--

ໂອກາດ	ຄວາມສ່ຽງ
<ul style="list-style-type: none"> ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດອັນສໍາຄັນ ຈາກການກະຕຸ້ນເສດຖະກິດ ຂອງ FDI ໃນບັນດາໂຄງການສ້າງເຂື່ອນຕາມລໍານໍ້ຂອງ ໃນເຂດແມ່ນໍ້ຂອງ ຕອນ ລຸ່ມ ອາດຈະມີຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານລາຍຮັບສູດທິ ໃນໄລຍະສໍາປະທານ ເຊິ່ງມັນຂຶ້ນກັບ ການອອກແບບ ຂໍ້ຕົກລົງການເງິນ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການຄວບຄຸມທີ່ເໝາະສົມ ອາດມີຜົນປະໂຫຍດອັນມະຫາສານ ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດໄລຍະສໍາປະທານ 25 ປີ ແລະ ພາຍຫຼັງທີ່ໂຄງການຕ່າງໆ ໄດ້ຖືກມອບໂອນໃຫ້ລັດຖະບານລາວ ມີຜົນປະໂຫຍດ ຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ຂອບເຂດເນື້ອທີ່ດິນທີ່ມີຊົນລະປະທານ ແລະ ຜົນຜະລິດກະສິກໍາໃນບາງເຂດ ຄວາມສາມາດໃນການສັນຈອນທາງນໍ້າ ສໍາລັບເຮືອຂະໜາດກາງ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ /ໃຫຍ່ ຢູ່ສ່ວນເທິງຂອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນໄລຍະຍາວ ມີທາງເລືອກຍຸດທະສາດ ໃນການສະໜອງພະລັງງານ ພາຍຫຼັງທີ່ຊ່ວຍສັນຍາສໍາປະທານສິ້ນສຸດລົງ 	<ul style="list-style-type: none"> ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຂອງຄວາມບໍ່ດຸ່ນດ່ຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກ ເນື່ອງຈາກການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາຂອງຂະແໜງການພະລັງງານໄຟຟ້າ ສູນເສຍໃນຂົງເຂດການປະມົງ - ອາດຈະກະທົບຕໍ່ກັບການຄັ້ງປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ການສູນເສຍ ສວນຕາມຝັ່ງແມ່ນໍ້ ຢ່າງຫລວງຫຼາຍໃນ ສປປ ລາວ ສູນເສຍສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທີ່ມີຄຸນຄ່າ ສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ

<p>ປະເທດໄທ</p> <ul style="list-style-type: none"> ຜົນປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດໂດຍລວມ ແມ່ນມີຫຼາຍ ສໍາລັບ ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ຄວາມສ່ຽງທາງເສດຖະກິດ ຕໍ່ກັບການດຳລົງຊີວິດຂອງ ຊຸມຊົນລຽບຕາມແຄມຝັ່ງ ໃນອ່າງນໍ້ຂອງ

ໂອກາດ	ຄວາມສ່ຽງ
-------	----------

<ul style="list-style-type: none"> ຈະໄດ້ຮັບອັດຕາສ່ວນສຳຄັນ ຂອງຜົນປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດ ຈາກ ພະລັງງານທີ່ນຳເຂົ້າ ຄວາມສາມາດໃນການສັນຈອນທາງນໍ້າ ສຳລັບເຮືອຂະໜາດກາງ/ ໃຫຍ່ ຢູ່ສ່ວນເທິງຂອງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ 	<ul style="list-style-type: none"> ສູນເສຍໃນຂົງເຂດການປະມົງ ສູນເສຍດິນກະສິກຳ ອາດສູນເສຍ ສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ
<p>ປະເທດ ສສ ຫວຽດນາມ</p> <ul style="list-style-type: none"> ອາດເກີດມີການສູນເສຍທາງດ້ານເສດຖະກິດໂດຍລວມ ການສູນເສຍທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບສ່ວນໃຫຍ່ ຈາກຊຸມຊົນໃນເຂດສາມລ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ 	
ໂອກາດ	ຄວາມສ່ຽງ
<ul style="list-style-type: none"> ຈະໄດ້ຮັບອັດຕາສ່ວນສຳຄັນ ຂອງຜົນປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດ ຈາກ ການສະໜອງພະລັງງານທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ (ຈາກພະລັງງານ ນຳເຂົ້າ) 	<ul style="list-style-type: none"> ການສູນເສຍອັນໃຫຍ່ ໃນການປະມົງ ແລະ ການລ້ຽງສັດນໍ້າ ໃນ ນໍ້າຈືດ ແລະ ໃນທະເລ - ອາດກະທົບຕໍ່ກັບ ການດຳລົງຊີວິດຂອງຊາວ ປະມົງ ໃນເຂດສາມລ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ກຸ່ມ ປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຈົນ ການສູນເສຍຕະກອນ ແລະ ທາດອາຫານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊິ່ງມີຜົນ ກະທົບຮຸນແຮງທາງເສດຖະກິດ ຕໍ່ກັບ ການຕົກຕະກອນ, ການປະມົງ (ໃນແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ໃນທະເລ) ແລະ ກະສິກຳ ໃນເຂດສາມລ່ຽມ

ຜົນສະຫຼຸບ

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳແມ່ນໍ້າຂອງ ຈະສະໜອງ ພະລັງງານເພີ່ມເຕີມອັນໃຫຍ່ຫຼວງ ແລະ ນຳຜົນປະໂຫຍດຈາກການ ລົງທຶນ/ ສ້າງລາຍຮັບ ໃຫ້ພາກພື້ນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ໂຄງການດັ່ງກ່າວ ຍັງຈະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງອັນໜັກໜ່ວງ ແລະ ຄວາມບໍ່ ແມ່ນອນ ຈຳນວນຫຼາຍ ໃນ ບັນຫາທາງເສດຖະກິດຍຸດທະສາດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມາໃຫ້ບັນດາປະເທດ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ບັນດາຊຸມຊົນຕ່າງໆ ແລະ ເພື່ອການພັດທະນາອ່າງນໍ້າແບບຍືນຍົງ. ສະຫຼຸບລວມແລ້ວ, ສຳລັບແຕ່ລະ ບັນຫາຍຸດທະສາດໃຫຍ່ໆ, ທີ່ມາຈາກ SEA ໄດ້ສະຫຼຸບຄຳຕັ້ງນີ້:

ການຜະລິດພະລັງງານ ແລະ ຄວາມປອດໄພ

ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ແມ່ນໝາຍເຖິງ ທ່າແຮງອັນສຳຄັນໃນການຜະລິດພະລັງງານ ສຳລັບ ພາກພື້ນ, ຊຶ່ງ ປະກອບມີ 23% ແມ່ນທ່າແຮງເຕັກນິກພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃນ 4 ປະເທດລຸ່ມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ 11% ຄວາມສາມາດໃນການ ຜະລິດໄຟຟ້າ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2025. ພະລັງງານໄຟຟ້ານຳຕົກໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ແມ່ນອົງປະກອບ ທີ່ນ້ອຍ ແຕ່ວ່າມີຄວາມ ສຳຄັນ ສຳລັບ ຂະແໜງການພະລັງງານໃນແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ທີ່ຂຶ້ນກັບເຊື້ອເພີງແຮ່ທາດ. ຄວາມຕ້ອງການ ທາງດ້ານໄຟຟ້າພະລັງງານນຳຕົກ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2025 ຈະສືບຕໍ່ປັນ ພະລັງງານນຳຕົກທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ຍ້ອນວ່າ ປະເທດຕ່າງໆ ພວມຊອກຫາທາງເລືອກຂອງການນຳໃຊ້ ແຫຼ່ງເຊື້ອເພີງທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ຫຼຸດຜ່ອນການປ່ອຍອາຍກັກບອນ ແລະ ເພີ່ມການຄ້າຂາຍໃນພາກພື້ນ. ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2025 ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ຈະສາມາດປະກອບ 8% ຂອງ ຄວາມຕ້ອງການໃນພາກພື້ນ ຖ້າວ່າ ທຸກໆໂຄງການໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ບໍ່ແມ່ນປະເດັນເຄັ່ງຮ້ອນເພື່ອຮັບປະກັນ ການເຕີບໂຕທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ໃນຂະແໜງການ ພະລັງງານໃນພາກພື້ນ, ແຕ່ວ່າ ຖ້າບໍ່ມີໂຄງການຕາມລຳນໍ້າຂອງ ມັນຈະຈຳກັດ ຄວາມອາດສາມາດຂອງປະເທດກຳປູເຈຍ ສຳລັບ ທາງເລືອກໃນການສະໜອງພາຍໃນ ແລະ ລາຍຮັບຈາກການສົ່ງອອກ. ເຖິງແມ່ນວ່າວ່າ ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະ ໂຫຍດສ່ວນຫຼາຍຈາກຂະແໜງການພະລັງງານ ແຕ່ວ່າ ບັນດາໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ສຳລັບປະເທດ ກຳປູເຈຍ ຊຶ່ງມີທາງເລືອກບໍ່ຫລາຍ ໃນການນຳເຂົ້າເຊື້ອເພີງແຮ່ທາດທີ່ມີລາຄາແພງ. ສປປ ລາວ ຊຶ່ງເປັນປະເທດຜູ້ຜະລິດ ພະລັງງານໄຟຟ້າທີ່ມີປະລິບການ ມີທ່າແຮງທາງດ້ານພະລັງງານຕາມສາຂາແມ່ນໍ້າພຽງພໍທີ່ຈະຮັບປະກັນ ການຂະຫຍາຍຕົວ

ຢ່າງເຂັ້ມແຂງ ໃນໄລຍະກາງ ແລະ ສາມາດຜະລິດ ພະລັງງານໄຟຟ້າທີ່ປະຢັດ ຈາກບັນດາເຂື່ອນໄຟຟ້າຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມ ສຳລັບ ການສະໜອງພາຍໃນ ແລະ ລົງອອກ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີ ໂຄງການສ້າງເຂື່ອນຢູ່ລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ..

ທຸກວັນນີ້ ການກະກຽມ ການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຂະແໜງການພະລັງງານ ສາມາດເສີມຂະຫຍາຍທ່າແຮງຂອງ ເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າ ຕາມສາຂາແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ. ສາຂາ ແມ່ນ້ຳຂອງສ່ວນຫຼາຍ ທີ່ມີທ່າແຮງພະລັງງານໄຟຟ້າສູງ ຄາດວ່າຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການໄຫຼປະຈຳປີ ຍ້ອນການ ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການໄຫຼໃນລະດູຝົນ ອັນເນື່ອງມາຈາກການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ.

ທາງເລືອກໃນການກັ່ນລຳນ້ຳ ຢ່າງສິ້ນເຊີງ ເພື່ອຜະລິດໄຟຟ້າ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສຶກສາຢ່າງເໝາະສົມ. ໃນທົ່ວໂລກ, ມີນະວັດ ຕະກຳເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຈຳນວນໜຶ່ງ ສຳລັບເຂື່ອນໄຟຟ້າໃນແມ່ນ້ຳສາຍໃຫຍ່ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສຶກສາລະອຽດ ເທື່ອ ສຳລັບແມ່ຂັ້ນຂອງ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຜົນຜະລິດດ້ານພະລັງງານ ຈາກແຕ່ລະໂຄງການ ອາດຈະໜ້ອຍກວ່າ, ແຕ່ວ່າ ການກັ່ນສາຍນ້ຳໄຫຼພາກສ່ວນໃດໜຶ່ງ, ການຕິດຕັ້ງກັງຫັນນ້ຳ ໃນລຳນ້ຳ ແລະ ກັນຫັນປ່ຽນແລວນ້ຳ ອີງໃສ່ ທ່າແຮງ ຂອງໂຄງການ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ລະບົບທາງທຳມະຊາດ, ຜົນກະທົບຕໍ່ ກັບການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການພົວພັນແບບຍືນຍົງ ລະຫວ່າງພະລັງງານ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ນ້ຳແບບຮອບດ້ານ ຫລື IWRM.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ

ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງໃນຕອນລຸ່ມ ແມ່ນໝາຍເຖິງ ຜົນປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດອັນສຳຄັນ ສຳລັບ ຂະແໜງພະລັງ ງານໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ, ຊຶ່ງຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຫຼາຍ (70%) ຈະຕົກເປັນຂອງ ສປປ ລາວ. ບັນດາໂຄງການ ທັງ 12 ໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ທີ່ໄດ້ສະເໜີມານັ້ນ ສະແດງເຖິງ ໂອກາດອັນສຳຄັນ ສຳລັບ ການສ້າງລາຍຮັບ ໃນບັນດາ ປະເທດເຈົ້າບ້ານ, ໂດຍການນຳຜົນປະໂຫຍດແຕ່ລະປີ ຈຳນວນ 3 ຫາ 4 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ ໃຫ້ ສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດ ກຳປູເຈຍ. –ໃນຈະປະມານ 25 – 31% ແກ່ລັດຖະບານປະເທດເຈົ້າບ້ານ ໃນຊ່ວງໄລຍະສຳປະທານ (ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ແມ່ນ 25 ປີ), ແລະ ຈະຂຶ້ນເປັນ ເກືອບຮອດ 100% ພາຍຫຼັງໄລຍະສຳປະທານ.

ການກະຕຸ້ນຈາກ ບັນດາເຂື່ອນໄຟຟ້າຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມຕໍ່ກັບລາຍຮັບແຫ່ງຊາດ, ຖ້າວ່າມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ, ຈະສາ ມາດຊຸກຍູ້ ການພັດທະນາເສດຖະກິດອັນສຳຄັນ ໃນປະເທດເຈົ້າບ້ານ. ບັນດາໂຄງການທັງ 12 ໂຄງການຕາມລຳ ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ທີ່ໄດ້ສະເໜີມານັ້ນ ສະແດງເຖິງ ການລົງທຶນອັນສຳຄັນ ປະມານ 25 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ ເຂົ້າໃນເສດຖະກິດ ຂອງຂົງເຂດພາກພື້ນນີ້. ການໄຫຼຂອງການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ (FDI) ຮອດ 50% ທີ່ເກີດຈາກການສ້າງເຂື່ອນ ໄຟຟ້າຕາມລຳນ້ຳຂອງ ແມ່ນຈະຍັງຢູ່ໃນປະເທດເຈົ້າບ້ານ.

ຄວາມອາດສາມາດແຫ່ງຊາດ ແລະ ຂົງເຂດພາກພື້ນ ໃນການຄຸ້ມຄອງການເງິນແຫ່ງລັດ, ຄວາມອາດສາມາດຂອງໂຄງການ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົນໄກແຈກຢາຍຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ປາກົດຜົນສຳເລັດ ແມ່ນກຳລັງຂະຫຍາຍຕົວ ແຕ່ວ່າ ຈະບໍ່ ພຽງພໍ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຜົນປະໂຫຍດຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຂັ້ນສູນກາງ ຈະຖືກສົ່ງຕໍ່ໄປໃຫ້ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ໃນໄລຍະສິ້ນເຖິງ ໄລຍະກາງ, ບັນດາອົງການການເງິນສາກົນ ຈະມີບົດບາດສຳຄັນ ໃນການພັດທະນາ ຄວາມອາດສາມາດທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອ ຫັນປ່ຽນລາຍຮັບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃຫ້ເປັນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ.

ການສູນເສຍທີ່ເກີດຂຶ້ນຕໍ່ກັບຂະແໜງການປະມົງ ແລະ ຂະແໜງການກະສິກຳ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳ ນ້ຳຂອງ ແມ່ນໃຫຍ່ກວ່າ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ໃນຂະແໜງການເລົ່ານີ້. ການປະມົງ ແລະ ກະສິກຳ, ຊຶ່ງເປັນ 2 ຂະ ແໜງການ ໃນຈຳນວນຂະແໜງການເສດຖະກິດ ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ໃນແຫຼ່ງທຳມະຊາດທີ່ຂຶ້ນກັບແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ, ຈະມີ ການສູນເສຍປະມານ 500 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ/ປີ, ໂດຍທີ່ຜົນປະໂຫຍດທ່າແຮງ ຈາກການປະມົງ ໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ແລະ ທ່າແຮງຊົນລະປະທານໃໝ່ ຄາດວ່າຈະມີເຖິງ 30 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ/ປີ. ຜົນກະທົບທາງເສດຖະກິດ ຕໍ່ກັບການ

ປະມົງແຄມຝັ່ງ ແລະ ການປະມົງໃນເຂດສາມລຸ່ມ ແມ່ນມີຄວາມເຂົ້າໃຈດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ຄາດຄະເນວ່າ ການສູນເສຍ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ.

ເຖິງແມ່ນວ່າມີ ບັນນາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ທີ່ມາພ້ອມກັບ ບັນດາໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ, ແຕ່ວ່າ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຈະພາໃຫ້ເກີດມີຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ການຊຸດໂຊມໃນໄລຍະສັ້ນ ເຖິງໄລຍະກາງ ຂອງຄວາມທຸກຈົນໃນບັນດາປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ.

ການປະສົມປະສານ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມຈະພາໃຫ້ເກີດມີ ຜົນກະທົບເພີ່ມເຕີມອັນສຳຄັນ ໃນທົ່ວອ່າງນ້ຳ ຕໍ່ກັບ ລະບົບນິເວດທີ່ຂຶ້ນກັບແມ່ນ້ຳຂອງ, ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບໍ່ສາມາດຫຼີກເວັ້ນໄດ້ ຖ້າວ່າໂຄງການສືບຕໍ່ປະຕິບັດ. ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງໃນຕອນລຸ່ມ ແມ່ນຖືກສະເໜີຂຶ້ນມາ ໃນເວລາທີ່ ລະບອບການໄຫຼທາງອຸກທິກະສາດຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ກຳລັງຢູ່ໃນໄລຍະເກີດການປ່ຽນແປງຫຼາຍ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າອັນໄວວາ ໃນສາຂາແມ່ນ້ຳໃນຕອນລຸ່ມ ແລະ ໃນລຳນ້ຳຂອງຕອນເທິງໃນປະເທດຈີນ. ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມຈະຍິ່ງເຮັດໃຫ້ ໄພອັນຕະລາຍນີ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ພ້ອມທັງເຮັດໃຫ້ ການເຊື່ອມຕໍ່ຕາມທາງຍາວ ຂອງລະບົບນິເວດແມ່ນ້ຳຂອງ ຖືກແຍກອອກເປັນຫົວໜ່ວຍທີ່ນ້ອຍກວ່າ ແລະ ມີຜົນຜະລິດໜ້ອຍກວ່າ.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຈະພາໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມ ທົ່ວທັງອ່ານເກັບນ້ຳ, ເຮັດໃຫ້ 55% ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ກາຍເປັນອ່າງນ້ຳ ຊຶ່ງມັນມີທ່າແຮງສູງ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດ ການຂຶ້ນລົງອັນສຳຄັນ ແລະ ໄວວາ ຂອງລະດັບໜ້ານ້ຳໃນເຂດລຸ່ມນ້ຳ ໃນອັດຕາລາຍວັນ ແລະ ແຕ່ລະຊົ່ວໂມງ. ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າໂດຍລວມ ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ໃນສາຂາແມ່ນ້ຳ ຈະພາໃຫ້ມີການຫຼຸດລົງຫຼາຍ ໃນທາງດ້ານການຂົນສົ່ງຕະກອນ ແລະ ການລົບກວນ ລະດູການນິເວດອຸທິກກະສາດ. ບັນດາໂຄງການຕາມສາຂາແມ່ນ້ຳ ແລະ ໃນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນເທິງຈະກະທົບກັບລວງເລິກ ແລະ ໄລຍະເວລາ ຂອງນ້ຳຖ້ວມໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມເທິງ ເຖິງແມ່ນວ່າມີການໄຫຼຕາມລະດູການກໍ່ຕາມ.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະນຳພາໄປສູ່ການສູນເສຍຖາວອນ ໃນທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນນ້ຳ ແລະ ເທິງບົກ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ການຊຸດໂຊມທີ່ບໍ່ສາມາດຟື້ນຄືນໄດ້ ຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງບໍ່ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຫຼື ຊົດເຊີຍໄດ້. 17% ຂອງເຂດນ້ຳຖ້ວມຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະສູນຫາຍ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ ຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ມີຢູ່ສະເພາະແຕ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະສູນພັນ.

ການປະມົງ ແລະ ການຄຳປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ

ພາຍໃນປີ 2030, ຖ້າວ່າ ເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳ 11 ແຫ່ງສາມາດສືບຕໍ່ປະຕິບັດ, ຈຳນວນທາດອາຫານ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການສູນເສຍປະຈຳປີ ຈະມີປະມານ 110% ຂອງການຜະລິດສັດລ້ຽງລວມປະຈຳປີໃນປະຈຸບັນ ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ ແລະ ໃນ ສປປ ລາວ. ການປະມົງໃນອ່າງນ້ຳ ຈາກບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈະຊົດເຊີຍການສູນເສຍ ການປະມົງຈັບປາ ໄດ້ 10%. ບໍ່ມີປະເພດໃດ ຂອງທາງຜ່ານຂອງປາ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ສາມາດຮອງຮັບ ຂະໜາດ ແລະ ຄວາມໜາແໜ້ນ ຂອງການອົບພະຍົກຂອງປາ ຕາມລຳນ້ຳຂອງ.

ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການສູນເສຍ ທີ່ເກີດກັບ ລະບົບນິເວດທາງບົກ ແລະ ທາງນ້ຳ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດການເພີ່ມຂຶ້ນ ທາງດ້ານຄວາມໝັ້ນຄົງທ່າງດ້ານສະບຽງອາຫານ ສຳລັບປະຊາກອນຫຼາຍລ້ານຄົນ. ຊຸມຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດເທດສະບານ ທີ່ອາໄສຢູ່ພາຍໃນ 15 ກມ ຫ່າງຈາກແມ່ນ້ຳຂອງ ຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ຜົນກະທົບດ້ານສະບຽງອາຫານອັນເນື່ອງມາຈາກ ການຫຼຸດລົງຂອງການປະມົງຈັບປາ ແລະ ການສູນເສຍຂອງເນື້ອທີ່ກະສິກຳ ແລະ ສວນແຄມນ້ຳ.

ການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ ຈະມີຜົນກະທົບລວມ ຕໍ່ກັບຄວາມປອດໄພທາງດ້ານນ້ຳຖ້ວມຂອງເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ, ເຮັດໃຫ້ການປະມົງ ແລະ ຜົນຜະລິດກະສິກຳຫຼຸດລົງ ໃນສະພາບການທີ່ຄວາມຕ້ອງການດ້ານອາຫານຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ.

ການບໍລິການ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດ້ານການເງິນ ແລະ ດ້ານສະຖາບັນທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຮັບປະກັນດ້ານການຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານທີ່ຢູ່ລຽບຕາມແຄມນ້ຳຂ້າມຜ່ານປະເທດຕ່າງໆ ຫຼາຍກວ່າ 1,500 ກມ ແມ່ນສິ່ງທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ ແລະ ເກີນຄວາມອາດສາມາດໃນປະຈຸບັນຂອງຂົງເຂດພາກພື້ນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ບັນດາລັດຖະບານ ທີ່ຈະສາມາດແກ້ໄຂໄດ້.

ລະດັບຄວາມສ່ຽງໃນປະເທດກຳປູເຈຍ, ປະເທດລາວ ແລະ ເສດຖະກິດໃນເຂດສາມລ່ຽມຂອງປະເທດຫວຽດນາມ ຮຽກຮ້ອງ ເຖິງ ການປະເມີນຜົນກະທົບລະອຽດ ສຳລັບ ການຄັ້ງປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ, ການກຳນົດທາງ ອອກທີ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້, ແລະ ການພັດທະນາທາງເລືອກ ສຳລັບ ການສະໜອງອາຫານ ກ່ອນການຕັດສິນໃຈ ປະຕິບັດ ໂຄງການຕາມລຳນັ້ນຂອງ.

ລະບົບສັງຄົມ - ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ວັດທະນາທຳຂອງການດຳລົງຊີວິດ

ໃນໄລຍະສັ້ນເຖິງໄລຍະກາງ, ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນັ້ນຂອງຕອນລຸ່ມ ຈະເຮັດໃຫ້ ການດຳລົງຊີວິດຂອງ ຊຸມຊົນທຸກຈົນ ໃນ ລັດດາແຂວງລຽບຕາມແຄມຝັ່ງແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຸດໂຊມລົງ. ເຂື່ອນໄຟຟ້າຕາມລຳນັ້ນຂອງຕອນລຸ່ມ ຈະກະທົບຮຸນແຮງຕໍ່ກັບ ຊຸມ ຊົນໃນລຽບຕາມແຄມຝັ່ງ ຫຼາຍລ້ານຄົນ ຜູ້ທີ່ອາໄສແມ່ນ້ຳ ແລະ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງແມ່ນ້ຳ ເພື່ອການດຳລົງ ຊີວິດ. ການດຳລົງຊີວິດຂອງ ປະຊາກອນຢ່າງໜ້ອຍ 2.1 ລ້ານຄົນ ຈະຖືກກະທົບທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ຖ້າວ່າບັນດາ ໂຄງການຕາມລຳນັ້ນຂອງ ສາມາດສືບຕໍ່ປະຕິບັດ.

ໃນບັນດາຊຸມຊົນຕາມແຄມຝັ່ງ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ, ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນັ້ນຂອງ ຈະນຳໄປສູ່ ການປ່ຽນແປງອັນສຳຄັນ ໃນການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການຄວບຄຸມ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນຂອງການດຳລົງຊີວິດທີ່ສຳຄັນ ແລະ ວິທີ ການດຳລົງຊີວິດ - ເຊັ່ນວ່າ ວິທີການທີ່ພວກເຂົາດຳລົງຊີວິດ, ເຮັດວຽກ, ຫຼິ້ນ ແລະ ພົວພັນກັບຄົນອື່ນ ໃນແຕ່ລະວັນ, ຄວາມ ປອດໄພທາງຮ່າງກາຍຂອງພວກເຂົາ ແລະ ລະດັບຂອງຄວາມສ່ຽງທີ່ພວກເຂົາປະເຊີນຢູ່, ແລະ ວັດທະນາທຳຂອງພວກເຂົາ - ນັ້ນໝາຍເຖິງ ການແລກປ່ຽນ ມູນມໍລະດົກ, ວັດທະນາທຳ ແລະ ຄຸນຄ່າຂອງການດຳລົງຊີວິດ ຂອງພວກເຂົາ.

ການຮ່ວມມື ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ

ໃນຊ່ວງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນການຜະລິດໄຟຟ້າ, ການພັດທະນາທີ່ສະເໜີມານີ້ ຈະມີທ່າແຮງໃນການສ້າງຜົນ ກະທົບລະຫວ່າງຊາດ ແລະ ຄວາມເຄັ່ງຕຶງໃນລະດັບສາກົນ ພາຍໃນຂອບເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມເນື່ອງມາຈາກ i) ການ ປະສົມປະສານຂອງລະບົບນິເວດຫຼຸດລົງ, ii) ການໄຫຼຂອງຕະກອນ ແລະ ທາດອາຫານຫຼຸດລົງ, iii) ການລົບກວນ ການນຳໃຊ້ ແມ່ນ້ຳຂອງອື່ນໆ ແລະ iv) ຜົນຜະລິດຂອງການປະມົງ ແລະ ກະສິກຳ ຫຼຸດລົງ ແລະ ການຄັ້ງປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານບໍ່ມີ ຄວາມໝັ້ນຄົງ ໃນເຂດອ່າງນ້ຳປົກຄຸມທີ່ຖືກກະທົບ ແລະ ໃນເຂດສາມລ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ.

ຂອບວຽກ ຂອງມາດຕະຖານ ແລະ ການປົກປ້ອງຂອງຂົງເຂດພາກພື້ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຜົນກະທົບຂ້າມຊາຍ ແດນ(ລະຫວ່າງປະເທດ) ແລະ ຜົນກະທົບໃນເຂດລຸ່ມແມ່ນ້ຳ ແລະ ການແບ່ງປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບລະດັບສະຖາບັນ ສຳລັບ ການບັງຄັບໃຊ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາຢ່າງເຕັມສ່ວນເທື່ອ ແລະ ບໍ່ເໝາະສົມກັບ ຄວາມຕ້ອງການຂອງການຄຸ້ມ ຄອງຄວາມສ່ຽງຂອງໂຄງການຕາມລຳນັ້ນຂອງ.

ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນັ້ນຂອງຕອນລຸ່ມ ເປີດໂອກາດໃຫ້ແກ່ ການຮ່ວມມືໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ ໃນຂະແໜງການພະລັງງານ, ຊຶ່ງມັນສອດຄ່ອງກັບ ການວາງແຜນການແຫ່ງຊາດ ແລະ ການວາງແຜນການຂອງ GMS.

ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ

ຄວາມສ່ຽງຫຼາຍອັນທີ່ມາຈາກ ການພັດທະນາຕາມລຳນັ້ນທີ່ສະເໜີຂຶ້ນມານັ້ນ ບໍ່ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ ໃນເວລານີ້, ຍ້ອນວ່າ ພວກມັນໝາຍເຖິງ ການສູນເສຍຖາວອນ ແລະ ບໍ່ສາມາດກັບຄືນໄດ້ ທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ.

ມີຊ່ອງວ່າງຫຼາຍ ແລະ ໃຫຍ່ ໃນທາງດ້ານ ການຈັດການໃນຂັ້ນສະຖາບັນ ແລະ ຂັ້ນລະບຽບການ ສຳລັບ ການຮັບປະກັນ ການ ຄຸ້ມຄອງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນການຜະລິດໄຟຟ້າຂອງບັນດາໂຄງການເລົ່ານີ້ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຍັງມີຊ່ອງ ວ່າງທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ໃນດ້ານຄວາມອາດສາມາດແຫ່ງຊາດ ໃນການແຈກຢາຍຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ເທົ່າທຽມກັນ.

ຄວາມອາດສາມາດແຫ່ງຊາດທີ່ຈຳເປັນ ໃນທາງດ້ານ ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ທັກສະ ຍັງສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ແຕ່ວ່າ ຍັງບໍ່ທັນ ໄດ້ ກວມລວມ, ຄວບຄຸມ, ຕິດຕາມ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ ມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພ ແລະ ຫຼັກການຂອງການດຳເນີນການ ຢ່າງ ເຕັມສ່ວນເທື່ອ.

ຍັງມີຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ ແລະ ຊ່ອງວ່າງຄວາມຮູ້ ຫຼາຍອັນທີ່ຍັງຄົງຄ້າງຢູ່ ທີ່ເກີດຈາກການພັດທະນານີ້. ສະພາບຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນບໍ່ເໝາະສົມ ສຳລັບ ການຕັດສິນໃຈ ທີ່ຈະແຈ້ງ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ກ່ຽວກັບ ບັນດາເຂື່ອນ ຕາມລຳນ້ຳຂອງ ໃນເວລານີ້.

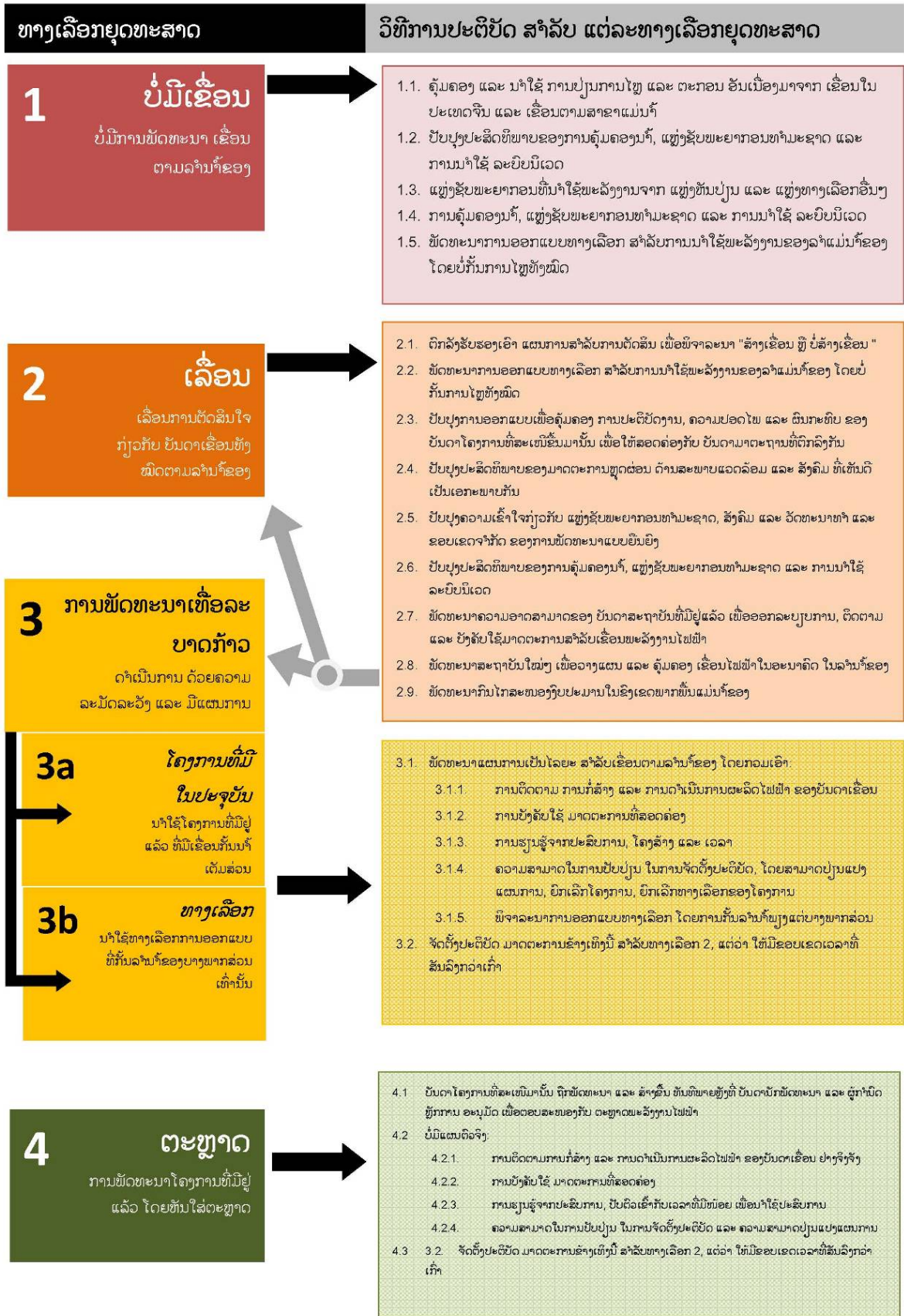
ທາງເລືອກຍຸດທະສາດ ແລະ ຄຳແນະນຳ

ການພັດທະນາລຳແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ສະເໜີຂຶ້ນມານີ້ ແມ່ນການຕັດສິນໃຈທາງຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ເທົ່າທີ່ເຄີຍມີມາໃນ ບັນດາປະເທດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທີ່ພວກເຂົາໃຊ້ຮ່ວມກັນ. ເປົ້າໝາຍຂອງ SEA ແມ່ນເພື່ອຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈແບບຍຸດທະສາດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ບັນດາໂຄງການທີ່ສະເໜີມານີ້ - ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເກີດການ ຕັດສິນໃຈ ແລະ ແຜນການຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ການພັດທະນານີ້ ມີຄວາມເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງດ້ານນິເວດວິທະຍາ. SEA ນີ້ ໄດ້ດຳເນີນການມາ ເພື່ອຊ່ວຍກຳນົດການແລກປ່ຽນທີ່ຈະແຈ້ງ ໃນທາງເລືອກຍຸດທະສາດ - ເຊັ່ນວ່າ ຈະສູນເສຍ ຫຍັງ, ຈະໄດ້ຫຍັງ ແລະ ຜູ້ໃດຈະເສຍ, ພ້ອມທັງ ຜູ້ໃດຈະໄດ້?

SEA ຈະພິຈາລະນາຄຳຖາມພື້ນຖານ ທີ່ວ່າ “*ກັນ ຫຼື ບໍ່ກັນ ລຳແມ່ນ້ຳຂອງ?*” ເພື່ອຕອບຄຳຖາມນັ້ນ, SEA ໄດ້ອະທິບາຍ ແລະ ປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ 4 ທາງເລືອກຍຸດທະສາດ ຂອງບັນດາປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ:

1. ບໍ່ສ້າງເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ
2. ເລື່ອນການຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບ ເຂື່ອນທັງໝົດຕາມລຳນ້ຳຂອງ ເປັນເວລາໃດໜຶ່ງທີ່ກຳນົດໄວ້
3. ພັດທະນາພະລັງງານຕາມລຳນ້ຳຂອງເທື່ອລະໜ້ອຍ
4. ການພັດທະນາ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ ທີ່ໄດ້ສະເໜີຂຶ້ນມານັ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ທິດທາງຂອງຕະຫຼາດ

ທີມງານ SEA ໄດ້ປະເມີນລາຍລະອຽດຂອງແຕ່ລະທາງເລືອກ ໃນຈຳນວນ 4 ທາງເລືອກ, ໂດຍອີງຕາມ 4 ໄລຍະປະເມີນຜົນ ແລະ ສິ່ງທີ່ຄົ້ນພົບຂອງ SEA. SEA ໄດ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳລະອຽດ ສຳລັບ ແຕ່ລະທາງເລືອກ ໃນຈຳນວນ 4 ທາງເລືອກ ສະນັ້ນ ບັນດາລັດຖະບານຂອງປະເທດໃນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມມີທິດທາງຕໍ່ກັບປະເດັນເຄິ່ງຮ້ອນ ໃນການຮັບຮອງເອົາຍຸດທະສາດໃດ ໜຶ່ງ. ຕາຕະລາງການຕັດສິນໃຈລຸ່ມນີ້ ສະຫຼຸບຄຳແນະນຳຂອງ SEA ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ແຕ່ລະທາງເລືອກ ໃນຈຳນວນ 4 ທາງ ເລືອກ.

ຄຳແນະນຳທີ່ຈະແຈ້ງ ສໍາລັບແຕ່ລະທາງເລືອກຍຸດທະສາດ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ບົດລາຍງານຫຼັກ ເພື່ອຊີ້ນຳ ບັນດາປະເທດ ແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ກ່ຽວກັບ ວິທີການທີ່ພວກເຂົານຳໃຊ້ເພື່ອຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບ ບັນດາບົດສະເໜີຕາມລຳນ້ຳຂອງເລົ່ານັ້ນ.

ຂະບວນການຂອງ SEA ໄດ້ເລີ່ມໃນສະພາບການທີ່ ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ສະແດງທັດສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳຖາມຂອງການພັດທະນາຕາມລຳນ້ຳຂອງ. ຄວາມແຕກຕ່າງ ມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະສະທ້ອນ ການມອບໝາຍຂະແໜງການ ຂອງ ບັນດາຫ້ອງການຕາງໜ້າໃນສາຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການຕິດຕາມຂອງ ບັນດາອົງການສາກົນແລະທ້ອງຖິ່ນ. ໃນທາງການ ປະຕິບັດ, ໃນເວລາການເຂົ້າຮ່ວມ ໃນນາມຂອງຜູ້ຊ່ວຍຊານ ແທນທີ່ຈະເປັນໃນນາມ ພະນັກງານລັດ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງ ອົງການ, ທີ່ມາງານ SEA ພົບວ່າ ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ມີຈຸດສົນໃຈຫຼາຍຢ່າງທີ່ເປັນອັນດຽວກັນ. ໃນຊ່ວງ 16 ເດືອນຂອງ ຂະບວນການປຶກສາຫາລື ທີ່ກວມທັງ ການປະຊຸມໜຶ່ງຕໍ່ໜຶ່ງ ແລະ ກອງປະຊຸມໂຕະມືນ ຮ່ວມກັບ ບັນດາຫ້ອງການຕາງໜ້າໃນ ສາຍລັດຖະບານ ປະມານ 60 ຫ້ອງການ ແລະ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ ປະມານ 40 ອົງການ ໃນແຕ່ລະປະເທດ ໃນເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ, ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນກຽວກັນ ກ່ຽວກັບ ທ່າແຮງຜົນກະທົບ ຂອງບັນດາບົດ ສະເໜີນັ້ນ, ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຊອກຫາສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມໝັ້ນໃຈ, ແລະ ຮູ້ສຶກວ່າ ບໍ່ມີການປຶກສາຫາລື ແລະ ການສົນທະນາພຽງພໍ ໃນລັດຖະບານທີ່ວ່າງໝົດ ແລະ ຮ່ວມກັບຊຸມຊົນທີ່ຖືກກະທົບ. ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໃນ SEA ຈຳນວນ ໜຶ່ງ ຮູ້ສຶກວ່າ ບັນດາຜູ້ທີ່ມີອຳນາດໃນການຕັດສິນໃຈທາງດ້ານການເມືອງ ຄວນພິຈາລະນາຢ່າງຮອບຄອບ ກ່ຽວກັບ ທາງ ເລືອກຍຸດທະສາດ ຂອງການເລື່ອນການຕັດສິນໃຈ ໃນການພັດທະນາຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຈົນກວ່າວ່າ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຫຼັກ ໄດ້ ຫຼຸດລົງ, ທາງເລືອກຕ່າງໆ ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ມີການຕົກລົງເອົາ ບັນດາມາດຕະການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ຂອງການພັດທະນາ ໂດຍການປະສົມປະສານ ລະຫວ່າງ ຂະບວນການນຳພາໂດຍ MRC ແລະ ຂະບວນການສອງຝ່າຍ.

ສິ່ງທີ່ຄົ້ນພົບ ແລະ ບົດສະຫຼຸບຂອງ SEA ກ່ຽວກັບ ຄວາມສ່ຽງທີ່ພົ້ນເດັ່ນ ແລະ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຫຼາຍອັນ ແລະ ຊ່ອງວ່າງ ຄວາມຮູ້, ພ້ອມທັງ ການແລກປ່ຽນທັດສະນະຂອງ ບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງສ່ວນຫຼາຍ ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການ SEA ແມ່ນຍັງຄົງຮຽກຮ້ອງເຖິງ ການປຶກສາຫາລື ແລະ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າໃນອະນາຄົດ, ສິ່ງນີ້ມັນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ທີມງານ ແນະ ນຳໃຫ້ຮັບຮອງເອົາ ທາງເລືອກຍຸດທະສາດ 2 – ການເລື່ອນການພັດທະນາຕາມລຳນ້ຳຂອງ – ດັ່ງທີ່ສະຫຼຸບສັງລວມລຸ່ມນີ້.

ຄຳແນະນຳຕົ້ນຕໍ ຂອງທີມງານ SEA

ສືບເນື່ອງຈາກການວິເຄາະ ທ່າແຮງຜົນກະທົບ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ມາກັບ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ, ແລະ ສືບ ເນື່ອງຈາກ ແຜນງານລະອຽດ ຂອງການປຶກສາຫາລື ຮ່ວມກັບຫ້ອງການຕາງໜ້າລັດຖະບານ ແລະ ຫ້ອງການຕາງໜ້າທີ່ບໍ່ ສັງກັດລັດ ຫຼາຍກວ່າ 100 ຫ້ອງການ:

- ບົນພື້ນຖານຂອງ ຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ວັດທະນາທຳ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ ຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ຊຶ່ງ ເປັນລະບົບການໄຫຼອິດສະລະ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ 4 ປະເທດໃນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ;
- ບົນພື້ນຖານຂອງ ສະພາບການຂອງລະບົບ ແລະ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ ທີ່ຕົກເປັນ ອັນຕະລາຍເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ, ແລະ ຄວາມກົດດັນຕໍ່ພວກມັນ ທີ່ກຳລັງຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ;
- ບົນພື້ນຖານຂອງ ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຍັງຢູ່ໄກ ແລະ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນທີ່ຍັງເຫຼືອຢູ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳ ນ້ຳຂອງທີ່ສະເໜີຂຶ້ນມານັ້ນ;
- ບົນພື້ນຖານຂອງ ຄວາມຕ້ອງການ ວິທີການໃໝ່ ເພື່ອພັດທະນາແມ່ນ້ຳຂອງ ໃຫ້ສອດຄ່ອງຫຼາຍຂຶ້ນ ກັບຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການຂອງ ບັນດາປະເທດ ແລະ ຊຸມຊົນ ຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ໃນສັດຕະວັດທີ 21.

ທີມງານ SEA ຈຶ່ງແນະນຳວ່າ:

1. ການຕັດສິນໃຈ ກ່ຽວກັບ ບັນດາເຂື່ອນຕາມລຳນ້ຳຂອງ ຄວນເລື່ອນອອກໄປ ເປັນເວລາ 10 ປີ (ທາງເລືອກຍຸດທະ ສາດ 2) ໂດຍໃຫ້ມີການທົບທວນທຸກໆ 3 ປີ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ວຽກງານທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆ ໃນຊ່ວງການເລື່ອນເວລານີ້ ແມ່ນດຳເນີນໄປຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

2. ສຳລັບບູລິມະສິດສູງສຸດ, ໄລຍະຂອງການເລື່ອນເວລານີ້ ຈະຕ້ອງໃຫ້ມີການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະແຈ້ງ ສຳລັບ ລະບົບໄຫຼຕາມທາງນ້ຳບາງພາກສ່ວນ, ລະບົບຫັນແລວນ້ຳ ແລະ ລະບົບນະວັດຕະກຳອື່ນໆ ສຳລັບ ການກັກເກັບເອົາ ພະລັງງານຂອງລຳນ້ຳຂອງ ໃນວິທີການທີ່ບໍ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ສ້າງເຂື່ອນ ກັນຄອງການໄຫຼທັງໝົດຂອງແມ່ນ້ຳ. ສິ່ງນີ້ຈະຮຽກຮ້ອງເຖິງການເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ບັນດາລັດຖະບານຄູ່ຮ່ວມງານກັບ MRC, ບັນດາທະນາຄານພັດທະນາ ແລະ ນັກພັດທະນາຮ່ວມມືຫຼາຍພາກສ່ວນ.
3. ຊ່ວງຂອງການເລື່ອນເວລານີ້ ຈະຕ້ອງໃຫ້ມີການປະເມີນຈະແຈ້ງ ແລະ ການປະເມີນໄວ ບັນດາໂຄງການຕາມສາຂາແມ່ນ້ຳ ທີ່ຖືວ່າ ສາມາດເຮັດໄດ້ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບ ຫຼັກການປະຕິບັດຂອງສາກົນທີ່ມີໃນປະຈຸບັນນີ້, ລວມທັງ ການປະກອບເຕັກນິກໃໝ່ໆ ເຂົ້າໃນບັນດາໂຄງການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ບັນດາໂຄງການນະວັດຕະກຳໃໝ່ໆ.
4. ໃນຊ່ວງຂອງການເລື່ອນເວລານີ້ ຈຳເປັນຕ້ອງເລີ່ມແຈກຢາຍ ບົດລາຍງານ SEA ຢ່າງເປັນລະບົບ ໃຫ້ແຕ່ລະປະເທດໃນຂົງເຂດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງເປັນພາສາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໃຫ້ມີການປຶກສາຫາລືກັບ ບັນດາຫ້ອງການຕ່າງໜ້າໃນສາຍການຈັດຕັ້ງ, ຂະແໜງການເອກະຊົນ ແລະ ປະຊາຄົມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ.
5. ລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ບໍ່ຄວນຖືກນຳໃຊ້ໃຫ້ເປັນກໍລະນີທົດລອງ ສຳລັບ ການສະໜອງ ແລະ ການປັບປຸງ ເຕັກໂນໂລຊີເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າ.

ບາດກ້າວຕໍ່ໄປ

ໃນຊ່ວງກອງປະຊຸມ SEA ໃນລະດັບຂົງເຂດພາກພື້ນຄັ້ງທ້າຍສຸດ, ກອງປະຊຸມວິຊາການລະດັບປະເທດ ຈະໃຫ້ຄຳແນະນຳໃນສິ່ງທີ່ຄວນຈະເກີດຂຶ້ນກັບ ບົດລາຍງານ SEA ສະບັບສຸດທ້າຍພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ສົ່ງໃຫ້ກອງເລຂາຂອງ MRC. ບັນດາຄຳແນະນຳນັ້ນ ຂຶ້ນຕອນຕ່າງໆທີ່ຕ້ອງໄດ້ຕິດຕາມ ແມ່ນຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັນໃນແຕ່ລະກຸ່ມ. ຈຸດປະສົງໂດຍລວມແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຍຸດທະສາດການປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ບົດລາຍງານ SEA ແມ່ນເກີດຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປະເທດ ກ່ອນຈະມີການຕັດສິນໃຈອະນຸມັດ ໂຄງການສະເພາະໃດໜຶ່ງ.

ສະຫຼຸບລວມແລ້ວ, ສະເໜີແນະນຳ ຄວນມີການແຈກຢາຍ ບົດລາຍງານ SEA ຢ່າງເປັນລະບົບ ໃຫ້ແຕ່ລະປະເທດໃນຂົງເຂດປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງເປັນພາສາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການປຶກສາຫາລືກັບ ບັນດາຫ້ອງການຕ່າງໜ້າໃນສາຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ປະຊາຄົມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ ກ່ອນຈະມີການຕັດສິນໃຈອະນຸມັດ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງ. ກຸ່ມປະຕິບັດການແຫ່ງຊາດ ໄດ້ແນະນຳ ຫຼາກຫຼາຍບາດກ້າວ ໃນຂະບວນການ ຂະຫຍາຍການນຳໃຊ້ສູງສຸດ ຂອງບົດລາຍລານ SEA ໃນບັນດາປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ, ປະກອບດ້ວຍ:

- ໃຫ້ມີການພິຈາລະນາບົດລາຍງານນີ້ ໂດຍຄະນະກຳມະການຮ່ວມຂອງ MRCS
- ໃຫ້ມີການພິຈາລະນາບົດລາຍງານນີ້ ໂດຍບັນດາຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງແຫ່ງຊາດ
- ໃຫ້ມີການປຶກສາຫາລືທາງດ້ານເຕັກນິກ ກ່ຽວກັບ ບົດລາຍງານນີ້ ຮ່ວມກັບ ຫ້ອງການຕ່າງໜ້າໃນສາຍການຈັດຕັ້ງໃນແຕ່ລະປະເທດ
- ໃຫ້ມີການພິຈາລະນາບົດລາຍງານນີ້ ໂດຍບັນດາຫ້ອງການແຫ່ງຊາດ
- ໃຫ້ມີການພິຈາລະນາບົດລາຍງານນີ້ ໂດຍບັນດາສະພາຄະນະກຳມະການແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ເປີດກອງປະຊຸມຫຼາຍພາກສ່ວນ ໃນແຕ່ລະປະເທດ ໃນຂັ້ນພາກພື້ນ ເພື່ອລິນທະນາ ກ່ຽວກັບ ບົດລາຍງານນີ້
- ສ້າງຕັ້ງ ໜ່ວຍປະຕິບັດງານດ້ານເຕັກນິກໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ ທີ່ຮັບຜິດຊອບບັນດາປະເດັນຍຸດທະສາດສຳຄັນຕ່າງໆ ທີ່ຍັງມີຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງສູງ.

ບັນດາຄຳແນະນຳຕໍ່ກັບ SEA ແມ່ນມາຈາກ ຄວາມຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມຈຳເປັນ ຂອງຄວາມລະມັດລະວັງສູງສຸດ ໃນການຕັດສິນ ໃນການພັດທະນາ ໃນເວລາທີ່ ຍັງມີຫຼາຍຢ່າງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ໃນເວລາທີ່ ມີຫຼັກຖານຂອງໄພອັນຕະລາຍຮຸນແຮງ ທີ່ບໍ່ສາມາດປ່ຽນແປງໄດ້ ຕໍ່ກັບ ສະພາບແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດ ທີ່ເກີດຈາກ ບັນດາໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງທີ່ສະເໜີຂຶ້ນມານັ້ນ. ການຕັດສິນໃນການພັດທະນາອັນສຳຄັນ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນໝາຍເຖິງ ການແລກປ່ຽນ ແລະ ການປ່ຽນແປງ. ບັນດາຫຼັກການຂອງການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ ການແລກປ່ຽນ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ຫຼີກເວັ້ນການສູນເສຍຖາວອນ, ການປົດກັ້ນທາງເລືອກສຳລັບອະນາຄົດ ແລະ ການແຈກຢາຍມູນຄ່າ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ບໍ່ເທົ່າທຽມກັນ ໃນບັນດາຊຸມຊົນ ແລະ ຂົງເຂດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ. ໃນກໍລະນີຂອງ ບົດສະເໜີໂຄງການຕາມລຳນ້ຳຂອງທັງ 12 ບົດ, SEA ໄດ້ພົບວ່າ ອາດເກີດມີການສູນເສຍຖາວອນ ແລະ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ການຫຼີກເວັ້ນ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ບໍ່ຕ້ອງການໄດ້, ຍັງຄົງມີຊ່ອງວ່າງອັນສຳຄັນ ໃນດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດຂັ້ນສະຖາບັນທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ບັນດາມາດຕະການເລົ່ານັ້ນ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ມັນໄດ້ມີຫຼັກຖານໃຫ້ເຫັນແລ້ວວ່າ ທາງເລືອກໃນການຜະລິດພະລັງງານຈາກລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ໂດຍບໍ່ມີການສ້າງເຂື່ອນກັນເຕັມສ່ວນ, ແລະ ທາງເລືອກອື່ນໆ ນອກລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສຶກສາພິຈາລະນາຢ່າງເໝາະສົມເທື່ອ.

ມັນຈຳເປັນຕ້ອງມີເວລາເພີ່ມ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ກ້ວາງອອກ, ເພື່ອສຶກສາທາງເລືອກໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ແລະ ເພື່ອສຶກສາວິທີທາງເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການສູນເສຍ ທີ່ຈະກະທົບກັບ ຄວາມເປັນຢູ່ທີ່ດີໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ, ໃນປະເທດ ແລະ ໃນທ້ອງຖິ່ນ.